

Παγασές News

Τεύχος 2°

Ιανουάριος-Απρίλιος 2013

Πρόλογος

Περιεχόμενα τεύχους

Απ' το ημερολόγιο του σχολείου	2
Μάθημα κυκλοφοριακής αγωγής	
Οι Κινηματογράφοι Του Βόλου	3
Τσάρλι Τσάπλιν	4
Φιλία	6
Επαγγέλματα υπό εξαφάνιση	9
Αποκριά	10
Έθιμα Πάσχα	12
Οι επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών	17
Ο Ρατσισμός	20
Βία στα σχολεία	21
Δίκτυο Ανταλλαγών και Αλληλεγγύης της Μαγνησίας!	23
Παρακολούθηση προγράμματος στα Γ.Α.Κ	24
Συνέντευξη με τον Κωνσταντίνο Παπαθανασίου	27
Ελεύθερη σελίδα	27
Ο αθλητισμός στη ζωή μου	28
Διανομή φρουτων	29
Αγώνες Ποδοσφαίρου	30
Η ώρα του κεφιού	33

Το πρώτο φίλο της εφημερίδας μας ήταν αρκετά καλό αφού πήρε τα θετικά σχόλια γονέων και λοιπόν αναγνωστών. Τα παιδιά με μεγάλο ενθουσιασμό άρχισαν να μαζεύουν υλικό για το δεύτερο τεύχος.

Η αθλητική ομάδα ανέλαβε να γράψει για την προσφορά του αθλητισμού στους νέους και μια μαθήτρια κάνει αναφορά για την αθλητική της εμπειρία.

Οι επισκέψεις στο χώρο του Αχιλλείου, του κινηματογράφου μας έδωσαν το έναυσμα να κάνουν μια ιστορική αναδρομή στους κινηματογράφους της πόλης μας.

Η επίσκεψη στα Γενικά Αρχεία του Κράτους όπου μας δόθηκε η ευκαιρία να γνωρίσουμε από κοντά το θέμα της Μικρασιατικής Καταστροφής και της συνθήκης ζωής των μεταναστών στις Νέες Πατρίδες.

Το θέμα βίας και εγκληματικότητα στα σχολεία ήταν ένα άλλο ζήτημα που απασχόλησε τους μαθητές.

Τα παιδιά πάντα πρόθημα έφεραν υλικό και σκέψεις για διάφορα επίκαιρα θέματα της τοπικής κοινωνίας του Βόλου. Τους αξίζουν λοιπόν συγχαρητήρια και ένα μεγάλο Μπράβο αφού η ωριμότητα και η προθυμία τους ήταν δύο βασικοί σύμμαχοι σ' αυτή τους την προσπάθεια. Εύχομαι να συνεχίσουν να δείχνουν τόσο ενδιαφέρον και στο τρίτο τεύχος.

Σας αξίζουν συγχαρητήρια
η δασκάλα τους
Αυγή Τσαγκαροπούλου

Σήμερα 16 Ιανουαρίου 2013 ξεκινήσαμε για την σχολική εκδρομή. Θα πάμε στο Θέατρο το Αχιλλείο για να δούμε την ταινία «Βάλο». Η ταινία αυτή είναι μια ξεχωριστή ταινία για μικρούς και μεγάλους. Έχει βραβευτεί με βραβείο Όσκαρ. Οι άνθρωποι αυτοί έκαναν πολύ καιρό για να προβάλουν αυτή την ταινία.

Μόλις φτάσαμε στο Αχιλλείο συναντήσαμε και άλλα παιδιά από άλλα σχολεία. Όταν μπήκαμε μέσα καθίσαμε στις θέσεις μας. Κάναμε απόλυτη ησυχία για να ακούσουμε την κυρία η οποία μας εξήγησε πολύ λίγα πράγματα για την ταινία.

Μετά άρχισε η προβολή της ταινίας. Η ταινία ήταν κωμική αλλά και θλιβερή. Ο Βάλος είναι ένα παιδί περνάει χαρές και λύπες του μαζί με τον πατέρα του. Όμως αναγκάζεται να μεταναστεύουν. Εκεί τους παρακολουθούν. Εκεί ένας φίλος του στο σχολείο που πηγαίνει. Αισθάνεται την κυρία του σαν μητέρα του, αλλά του την παίρνουν για να πάει να διδάξει αλλού. Το σχολείο κλείνει και ο Βάλος ανησυχεί θλίβεται για τα παιδιά. Θα μείνουν κενά από γνώσεις. Έτσι χτίζει παράνομα σχολείο. Μετά από λίγο όμως τους προδίδει ένας αστυφύλακας

και γίνεται στο Βάλο μεγάλη επίπληξη για να προσέχει. Όμως ο Βάλος δεν τον ενδιαφέρει το ξαναχτίζει, αλλά τον παίρνουν είδηση οι αστυνομικοί και τον πάνε στη φυλακή για παιδιά. Την επόμενη μέρα κατευθύνθηκε στο δικαστήριο όπου ήταν ένας άνθρωπος όπου ήθελε το κακό του. Έτσι λέει αυτός την διαμαρτυρία του αυτός. Έκρινε το δικαστήριο να φυλακιστεί ο Βάλος για πέντε χρόνια. Όλος ο κόσμος θλίφτηκε μπροστά στην αδικία του άπιστου φίλου του Βάλου, ο φίλος του βλέποντας τον Βάλο να μην μπορεί άρχισε να δίνει κάποιες εξηγήσεις στον δικαστή. Ο δικαστής τον κατάλαβε απόλυτα και έτσι αποφασίζει να αφήσει ελεύθερο το Βάλο. Άνοιξε ξανά το σχολείο και όλα πήγαν καλά.

Όταν φύγαμε πήγαμε στο σχολείο και φύγαμε για το σπίτι. Η εμπειρία μας ήταν άσβηστη στις καρδιές μας.

Μάθημα κυκλοφοριακής αγωγής

Σήμερα 5 Μαρτίου 2013 κατεβήκαμε στην αίθουσα εκδηλώσεων για να μάθουμε πως θα κυκλοφορούμε. Μας συστήθηκαν και άρχισαν να μας μιλάνε. Μα είπαν πως η Δημοτική αστυνομία μας βοηθάει όλους μας ακόμη και αυτούς που έχουν κινητικά προβλήματα. Ένα άλλο που κάνει ο αστυνομικός είναι να απαγορεύει να παρκάρουν όπου θέλουν τα αυτοκίνητα. Μας έμαθαν και τα σημάτα. Μας έμαθαν πώς να περνάμε το δρόμο, 1^ο να κοιτάμε δεξιά και αριστερά 2^ο αν δεν περνάει αυτοκίνητο να περάσουμε με προσοχή 3^ο δεν τρέχουμε.

Μας είπαν τι εξοπλισμό να έχουμε όταν ξεκινάμε να πάμε βόλτα με το ποδήλατο, κράνος, επιγονατίδες γάντια και σωστά παπούτσια. Όταν οδηγούμε ένα ποδήλατο πρέπει να σταματάμε και να σεβόμαστε τον πεζό. Όταν είμαστε στο αυτοκίνητο θυμόμαστε δεν ενοχλώ τον οδηγό, φοράω

πάντα ζώνη ασφαλείας, δεν κάθομαι στην θέση του οδηγού ούτε του συνοδηγού.

Σήμερα είχαμε ένα πολύ ενδιαφέρον μάθημα και μας άφησε ένα πολύ ωραίο άρωμα κυκλοφορίας μέσα στην πόλη.

Μαριλέττα

Ένα σύντομο οδοιπορικό στο πέρασμα του χρόνου από το 1950 και μετά στη πόλη του Βόλου για να θυμηθούμε τα παλιά σινεμά και να δούμε τι απέμεινε σήμερα.. Αν αρχίσουμε από την Ν. Ιωνία στην αρχή της συνοικίας συναντάμε πρώτα τον ΑΡΙΩΝ, την ΔΑΦΝΗ, το ΠΑΝΘΕΟΝ πιο πάνω και κοντά στο ποτάμι συναντάμε το ΛΥΡΙΚΟ ένας χειμερινός κινηματογράφος με τα όλα του, δίπλα ανηφορίζοντας προς τη συνοικία ανταμώνουμε τη ΑΡΓΩ, & ΝΕΑ ΑΡΓΩ και σε συνέχεια την ΝΙΚΗ, επίσης χειμερινός, κάνοντας λίγο λοξά στη διαδρομή μας μερικά τετράγωνα πιο πάνω θα δούμε έναν άλλο χειμερινό κινηματογράφο το ΠΑΛΛΑΣ, απέναντι το ΗΡΩΔΕΙΟ, και πιο δεξιά τα ΟΔΥΣΣΕΙΑ, ένα σύμπλεγμα από δύο θερινούς και έναν χειμερινό κινηματογράφο που γνώρισαν μεγάλες δόξες την εποχή της δεκαετίας του '60-'70. Παίρνοντας την ευθεία για να πάμε για Βόλο προσπερνάμε έναν ιστορικό και πολύ γνωστό θερινό σινεμά τα ΗΛΥΣΙΑ, και λίγο πιο κάτω το ΣΤΑΡ, με παράδοση στα καουμπόικα της εποχής.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΘΕΡΙΝΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΥ ΣΤΗ ΠΟΛΗ ΜΑΣ

Ήταν καλοκαίρι του 1930, κάπου στο κέντρο της πόλης και κοντά στην γραφική παραλία, ιδρύεται ο πρώτος θερινός κινηματογράφος του Βόλου. Ήταν ο δεύτερος μετά το ξεκίνημα του τότε Αχιλλείου από το 1928, δίπλα στη μάντρα του Φάνη. Ο χώρος που επιλέχτηκε ήταν στην αυλή του μεγάρου Σαραφόπουλου, πολύ πρόχειρα και με την τεχνολογία του '30 στήθηκε οθόνη, μια κινηματογραφική μηχανή και δειλά-δειλά άρχισαν να προβάλλονται οι πρώτες ταινίες εκείνης της εποχής. Θα πρέπει να τονίσουμε, ότι τότε δεν υπήρχαν ελληνικές ταινίες, μόνο κάτι ξένες παραγωγές και ορισμένα ντοκιμαντέρ. Μεγάλη η περιέργεια των βολιωτών στην πρώτη εμφάνιση του καλοκαιρινού κινηματογράφου. Οι βραδινές προβολές συ-

γκέντρωναν την ελίτ του Βόλου μετά πάντα από το δείπνο, μάλιστα όταν η εφημερίδα έγραφε, « Σήμερα προβάλλεται η ταινία.....σε λαϊκή απογευματινή προβολή και σε δεύτερη προβολή μετά φαγητού θα παιχτεί η ταινία..... ».

Το Αχιλλείο

Το κινηματοθέατρο «Αχιλλείο» εγκαινιάστηκε το 1925 και στέγασε τις περισσότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις του Βόλου για 65 χρόνια. Σήμερα λειτουργεί ως πολυχώρος με δύο κινηματογραφικές αίθουσες και χώρους διασκέδασης.

VILLAGE 4 CINEMAS - ΒΟΛΟΣ

Η Village κάνει την επανάσταση στην ψυχαγωγία με κέντρα πλήρους απασχόλησης μέσα στο χώρο μεγάλων εμπορικών κέντρων, τώρα και στην Ελλάδα.

Στο νέο συγκρότημα, που βρίσκεται στη συνοικία Παλαιά, η VILLAGE ROADSHOW ενσωματώνει 4 νέες και ανανεωμένες κινηματογραφικές αίθουσες υψηλών προδιαγραφών χωρητικότητας 877 ατόμων. Επιπλέον το νέο εμπορικό κέντρο Παλαιά, διαθέτει Village Movie Store, και εμπορικά καταστήματα. Όλες οι αίθουσες διαθέτουν υπερσύγχρονα συστήματα ήχου Dolby Digital Surround για άψογη ακουστική, ευκρίνεια και για τέλεια απόδοση ήχου. Οι αίθουσες είναι εξοπλισμένες με οθόνες μεγάλων διαστάσεων. Διαθέτει πολύ καλή πρόσβαση και σε συνδυασμό με τις χρήσεις που ενσωματώνει, αποτελεί πόλο έλξης, διασκέδασης και ψυχαγωγίας των κατοίκων του Βόλου και της ευρύτερης περιοχής.

Αγγελική - Μαρία - Αρετή

Τσάρλι Τσάπλιν

Ο Σερ Τσαρλς Σπένσερ Τσάπλιν ο νεότερος (16 Απριλίου 1889 – 25 Δεκεμβρίου 1977), γνωστότερος με το υποκοριστικό **Τσάρλι** και, στην Ελλάδα κυρίως, με το προσωνύμιο «Σαρλό», υπήρξε Άγγλος ηθοποιός και σκηνοθέτης, που μεγαλούργησε στους πρώτες δεκαετίες του Χόλυγουντ. Είναι χρονικά η πρώτη παγκόσμια αναγνωρίσιμη φιγούρα στους κινηματογραφικής τέχνης, κυρίως μέσω του χαρακτήρα Σαρλό που ενσάρκωνε στους πρώτες ταινίες του. Στο διάστημα 1912 – 1918 αξιοποίησε το ταλέντο του σε στους μικρές κωμωδίες του βωβού κινηματογράφου, δημιουργώντας τον τύπο του Σαρλό. Ο στους όχι μόνο πρωταγωνιστούσε αλλά ήταν στους ο σεναριογράφος, σκηνοθέτης και συνθέτης στους μουσικής των ταινιών του. Η παγκόσμια καταξίωση ήρθε μέσα από στους μεγάλου μήκους ταινίες του, στους οι Μοντέρνοι Καιροί, Ο Μεγάλος Δικτάτωρ, Τα Φώτα στους Πόλης, Ο κύριος Βερντού και στους, που τον κατέταξαν ανάμεσα στους σημαντικότερους δημιουργούς στους έβδομης τέχνης. Το 1952, στο απόγειο του Ψυχρού Πολέμου και στους Μαύρης Λίστας, έπεσε σε δυσμένεια λόγω των αριστερών πολιτικών φρονημάτων του. Ενώ ταξίδευε στους το Λονδίνο, έμαθε την απόφαση του αμερικανικού Υπουργείου Δικαιοσύνης να άρει τη βίζα του και επομένως το δικαίωμα επιστροφής. Μετά από αυτό το γεγονός παρέμεινε οριστικά στην Ευρώπη και πιο συγκεκριμένα στο Βεβέ στους Ελβετίας όπου πέθανε στους 25 Δεκεμβρίου του 1977.

Στο διάστημα αυτό ταξίδεψε στην Αμερική μόνο μια φορά, το 1972, προκειμένου να παραλάβει το ειδικό Τιμητικό Όσκαρ για τη συνεισφορά του στην έβδομη τέχνη, κερδίζοντας το μεγαλύτερο σε διάρκεια χειροκρότημα στους ιστορίας των βραβείων.

Τα πρώτα του χρόνια

Ο Τσαρλς Σπένσερ Τσάπλιν γεννήθηκε στους 16 Απριλίου του 1889 στο Λονδίνο. Οι γονείς του, Τσαρλς Τσάπλιν και Χάνα

Χάριет Πέντλιγκχαμ Χιλ ήταν καλλιτέχνες του μιούζικ χολ. Ο πατέρας του ήταν αλκοολικός και ένα χρόνο μετά τη γέννηση του Τσάρλι εγκατέλειψε τη σύζυγό του και τα δύο στους παιδιά, τον Τσάρλι και τον μεγαλύτερο αδερφό του, Σίντνεϊ, που είχε γεννηθεί εκτός γάμου. Λίγο αργότερα η Χάνα εμφάνισε προβλήματα υγείας, εγκατέλειψε την καριέρα στους και άρχισε να δουλεύει ως ράφτρα. Καθώς δεν είχε αρκετά χρήματα και ο πρώην σύζυγος στους σπάνια

στους βοηθούσε οικονομικά, αναγκάστηκε να ζήσει με τα παιδιά στους σε διάφορα διαμερίσματα υπό άθλιες συνθήκες. Το 1895 μπήκε σε άσυλο φτωχών στο Λάμπεθ και τα δύο παιδιά στους μετα-

φέρθηκαν σε ένα σχολείο για ορφανά και εγκατελειμένα παιδιά από το οποίο είχαν στους χειρότερες αναμνήσεις. Τρία χρόνια αργότερα, και αφού η μητέρα στους μπήκε σε άσυλο φρενοβλαβών στο Κέιν Χιλ, ο πατέρας στους ανέλαβε με δικαστική απόφαση την επιμέλειά τους. Η ζωή στους του Τσαρλς και του Σίντνεϊ δεν άλλαξε ουσιαστικά αφού ο πατέρας στους συνέχιζε να πίνει και οι δύο στους μεγάλωναν με την ερωμένη του πατέρα στους που ήταν στους αλκοολική. Αργότερα έζησαν ξανά για ένα διάστημα με την μητέρα στους που βγήκε προσωρινά από το άσυλο, ενώ ο Τσαρλς Τσάπλιν σένιορ πέθανε σε ηλικία 37 ετών από το αλκοόλ και διάφορες ασθένειες. Τον Μάιο του 1903 η Χάνα ξαναμπήκε στο άσυλο και ο μικρός Τσάρλι εγκαταστάθηκε με τον αδερφό του σε ένα διαμέρισμα. Ο Τσάρλι Τσάπλιν βγήκε για πρώτη φορά στη σκηνή στην ηλικία των πέντε ετών, όταν ακόμα η μητέρα του δεν είχε εγκαταλείψει την καριέρα στους, για να την αντικαταστήσει ένα βράδυ που ήταν άρρωστη, εκτελώντας με κωμικό τρόπο ένα τραγούδι-σουζέ μέσα σε καταιγισμό χειροκροτημάτων. Αργότερα, με μεσολάβηση του πατέρα του, έγινε μέλος του παιδικού θιάσου Οι οκτώ λεβέντες του Λανκασάιρ με μισθό μισή κορώνα την εβδομάδα. Τον Ιούλιο του 1903 ο Τσάρλι έγινε μέλος στους θιάσου και έπαιξε στην παράσταση Τζιμ,

το μυθιστόρημα στους Λονδρέζου, στην οποία υποδύοταν ένα χαμίνι στους δρόμους του Λονδίνου. Στη συνέχεια έπαιξε στην αστυνομική κωμωδία *Σέρλοκ Χολμς* που γνώρισε μεγάλη επιτυχία. Το Σεπτέμβριο του 1905 ο θίασος έφυγε για τουρνέ στους Η.Π.Α. χωρίς τους Τσάρλι. Τον Ιούλιο του 1906 ο Σίντνεϊ προσλήφθηκε από τον διάσημο θιασάρχη του μιούζικ χολ Φρεντ Κάρνο και ο Τσάρλι στο θίασο Casey's Court Circus. Δύο χρόνια αργότερα ο Τσάρλι προσλήφθηκε και στους στο θίασο του Κάρνο και έκανε τον μεθύστακα σε μια παράσταση παντομίμας, στο *Mumming Birds*. Το φθινόπωρο του 1910 ο Τσάρλι ταξίδεψε με τον θίασο στην Αμερική, στα τέλη στους επόμενης χρονιάς επέστρεψε στην Αγγλία και αφού μετέφερε την μητέρα του σε καλύτερο ίδρυμα, ξαναέφυγε με τον ίδιο θίασο για την Αμερική όπου παρέμεινε πολλά χρόνια.

Έναρξη κινηματογραφικής καριέρας του Τσάπλιν

Λίγα χρόνια μετά την άφιξη του στην Αμερική ο Τσάπλιν υπέγραψε συμβόλαιο με την εταιρία *Κιστόουν* του Μακ Σένετ, που εκείνη την εποχή είχε διάσημους κωμικούς (τον Φορντ Στέρλινγκ, τον Φατι-Ρόσκο Άρμπακλ, τη Μέιμπελ Νόρμαντ κ.ά.), με αμοιβή 150 δολάρια την εβδομάδα και τον Ιανουάριο του 1914 έπαιξε στην ταινία *Για να κερδίσει το ψωμί του* στην οποία υποδύθηκε έναν απατεώνα με κοστουμί λόντρου. Στην *Κιστόουν* γύρισε συνολικά 35 ταινίες μικρού μήκους στους οποίες ήταν κυρίως ο παραβάτης των κανόνων, έτοιμος πάντα για καυγά και υπέρ του δέοντος ερωτύλος. Στους ταινίες αυτές ο Τσάπλιν άρχισε να διαμορφώνει τη φιγούρα

του Σαρλό με το στενό σακάκι, το μικρό καπέλο, το χαρακτηριστικό μουστάκι, το βάδισμα του πικουίνου κ.ά. Στην ίδια εταιρία για πρώτη φορά δοκίμασε την τύχη του στη σκηνοθεσία στην ταινία *Πιασμένος σε καμπαρέ*.

Από την Κιστόουν στην Εσα-

νεί και την Μιούτσουαλ

Στους αρχές του 1915 ο Τσάπλιν υπέγραψε συμβόλαιο με την εταιρία *Εσανέι* με μισθό 1.250 δολάρια την εβδομάδα, πριμ 10.000 δολάρια και κατοχύρωση στους πλήρους καλλιτεχνικής του ελευθερίας. Στην εταιρία αυτή γύρισε 15 ταινίες μεταξύ των οποίων *Ο αλήτης*, με την οποία καθιέρωσε τη φιγούρα του περιπλανώμενου ανέργου. Στον *Αλήτη* εμφανίζεται για πρώτη φορά και ένα ακόμη στοιχείο που θα επαναληφθεί και σε στους ταινίες του Τσάπλιν: ο ήρωας παρεξηγεί τη φιλία στους «αγαπημένης» του, πιστεύοντας πως είναι ερωτευμένη μαζί του, για να εξαφανιστεί διακριτικά στο τέλος, όταν εμφανίζεται στους που εκείνη πραγματικά αγαπά. Στους ταινίες στην *Εσανέι* παρτενέρ του ήταν η Έντα Περβίανς, πρώτη μούσα και ερωμένη του Τσάπλιν. Το Φεβρουάριο του 1916 ο Τσάρλι Τσάπλιν υπέγραψε συμβό-

λαιο με την εταιρία *Μιούτσουαλ* για 12 ταινίες με αμοιβή 10.000 την εβδομάδα και πριμ 150.000 δολάρια. Στην *Μιούτσουαλ*, όπου παρέμεινε μέχρι το καλοκαίρι του 1917, γύρισε μεταξύ άλλων στους ταινίες *Ο μετανάστης*, *Ο ενεχυροδανειστής*, *Ο τυχολιόκτης*, *Το πατινάζ*, *Η θεραπεία*, *Ήσυχος δρόμος* κ.ά. Στους ταινίες αυτές, που στους χαρακτηρίζουν οι τρελές καταδιώξεις μέσα σε περιορισμένο χώρο, τελειοποιεί την τεχνική στους παντομίμας, στους χορευτικές του ικανότητες και τα διάφορα γκαγκ. Κυρίως στους οι ταινίες του δεν περιορίζονται πλέον στο κωμικό στοιχείο, αλλά επιπλέον σχολιάζουν διάφορα κοινωνικά προβλήματα, στους π.χ. ο *Μετανάστης* στην οποία ο Τσάπλιν έθιξε το θέμα των μεταναστών που ταξίδευαν υπό άθλιες συνθήκες.

Ο Τσάπλιν στην Ευρώπη

Μετά την άρση στους βίζας του από το αμερικανικό Υπουργείο Δικαιοσύνης, ο Τσάπλιν με την τέταρτη σύζυγό του, Όνα, εγκαταστάθηκε μόνιμα στην Ευρώπη και συγκεκριμένα στην Ελβετία. Μέχρι το θάνατό του το 1977 γύρισε στους δύο ταινίες: την αντιμακαρθική σάτιρα *Στους βασιλιάς στη Νέα Υόρκη* (1957) και δέκα χρόνια αργότερα την *Κόμισσα του Χονγκ Κονγκ* με τη Σοφία Λόρεν και τον Μάρλον Μπράντο.

Το 1975 ανακηρύχτηκε ιπότης από τη βασίλισσα Ελισάβετ.

Προσωπική ζωή του Τσάπλιν

Στη ζωή του Τσάρλι Τσάπλιν υπήρξαν στους γυναίκες. Ο Τσάπλιν παντρεύτηκε τέσσερις φορές.

Εκτός των τεσσάρων γάμων του είχε και πολλές σχέσεις. Συνολικά απέκτησε 11 παιδιά, ένα από τον πρώτο γάμο, που πέθανε λίγες μέρες μετά τη γέννα, δύο από το δεύτερο και οκτώ από τον τέταρτο, με την Όνα, κόρη του Ευγένιου Ο'Νηλ, που όταν έγινε γάμος, το 1943, ήταν μόλις 18 ετών. Ο γάμος κράτησε τριάντα τέσσερα χρόνια, μέχρι το θάνατό του Τσάπλιν. Καθώς ο Τσάπλιν με τις ται-

νίες του έθιγε αρνητικές πλευρές της αμερικανικής κοινωνίας, διάφορες κοινωνικές ομάδες θεωρούσαν ότι θίγονται από το έργο του και έψαχναν αφορμές για να τον χτυπήσουν. Έτσι, όταν μια πρόην ερωμένη του ηθοποιού, η Τζόαν Μπάρι, εισέβαλε με ένα όπλο στο σπίτι του απειλώντας να τον σκοτώσει και στη συνέχεια να αυτοκτονήσει και έπειτα ζήτησε να αναγνωρισθεί δικαστικά ότι πατέρας

του παιδιού που επρόκειτο να γεννήσει ήταν ο Τσάπλιν, πουριτανικές οργανώσεις γυναικών, σύνδεσμοι παλαιών στρατιωτών καθώς και το ίδιο το FBI την υποστήριζαν. Τελικά το δικαστήριο δικαίωσε την Μπάρι, μολονότι το τεστ αίματος που έγινε για να αποδειχθεί αν ο Τσάπλιν ήταν ο πατέρας ήταν αρνητικό.

Φιλία

6

Χωρίς αυτή δεν μπορούμε...αυτή μας στηρίζει και μας βοηθάει στα προβλήματα μας και μας διασκεδάζει

Οι φίλιες αποτελούν ένα σημαντικό και αναπόσπαστο μέρος της ζωής. Είναι όμως γεγονός ότι η φιλία δεν είναι μια εύκολη ή απλή υπόθεση.

Πως θα κρατήσετε και πως κάνετε φίλους.

Για πολλούς ανθρώπους το να κάνουν ή να διατηρούν φίλους είναι δύσκολο. Διάφορες συνθήκες της ζωής όπως οι μετακομίσεις, η αλλαγή εργασίας, ο ερχομός ενός παιδιού μπορούν να μας απομακρύνουν από φίλους που είχαμε και να καταστήσουν επιτακτική την ανάγκη για νέες φίλιες.

Επιπρόσθετα υπάρχουν καταστάσεις όπου οι φτωχές κοινωνικές και επικοινωνιακές δεξιότητες ή ακόμη η ντροπαλότητα κάποιου ατόμου, το εμποδίζουν από του να κάνει τα πρώτα βήματα για να δημιουργήσει σχέσεις και φιλίες.

Η κοινωνική σημασία μιας φιλίας είναι πολύ μεγάλη και πολυδιάστατη.

Είναι λοιπόν απαραίτητο κάποιος να καταλάβει καλά τη δυναμική που υπάρχει στις φιλίες για να μπορέσει να επεκτείνει τον κοινωνικό του κύκλο αλλά παράλληλα να βελτιώσει και να ενδυναμώσει τις σχέσεις που ήδη έχει.

Είναι σημαντικό να κάνουμε αρχικά μια αυτοεξέταση και να κατανοήσουμε το τι ζητάμε και το τι επιδιώκουμε από μια φιλία. Οι παράγοντες που πρέπει να λάβουμε υπ' όψη είναι:

- **Η στάση μας προς τους άλλους:** Πρέπει να δεχθούμε ότι οι άλλοι έχουν το δικαίωμα να είναι διαφορετικοί από εμάς. Εάν απαιτούμε οι άλλοι να έχουν τις ίδιες προσεγγίσεις, πεποιθήσεις και συμπεριφορά όπως εμείς, τότε είναι πολύ πιθανό να απωθήσουμε μακριά μας ανθρώπους που θα ήταν πολύ καλοί φίλοι. Με το να αποδεχθούμε ότι οι άλλοι μπορούν να είναι διαφορετικοί από εμάς, ανοίγουμε νέους δρόμους για φιλίες και σχέσεις που φέρνουν μια νέα πνοή στη ζωή μας.
- **Η συμπεριφορά μας προς τους άλλους:** Πρέπει να σκεφτούμε πως εμείς θέλουμε να μας συμπεριφέρονται οι άλλοι. Θα πρέπει να προσφέρουμε προς τους άλλους την ίδια συμπεριφορά που θα θέλαμε και εμείς από τους αυτούς
- **Δεν πρέπει να είμαστε ανυπόμονοι και να περιμένουμε άμεσα αποτελέσματα:** Οι καλές φιλίες δεν κτίζονται μέσα σε μια νύκτα. Μην έχετε την εντύπωση ότι επειδή θα πείτε τα πιο εμπιστευτικά πράγματα ή τα μυστικά σας σε κάποιον από τις πρώτες μέρες ότι αυτό θα δημιουργήσει μια καλή φιλία. Αυτό ίσως ακόμη να απωθήσει μακριά ένα πιθανό φίλο.

Χρειάζεται χρόνος για να κάνετε ένα φίλο. Αρχίστε με προσεκτικά βήματα, δώστε στη σχέση χρόνο να αναπτυχθεί, μοιραστείτε αρχικά πράγματα ή μυστικά που για σας δεν έχουν τόσο μεγάλη σημασία για να μπορέσετε να αντι-

ληφθείτε καλύτερα τη δυναμική της σχέσης και μετά προχωρείτε σε πιο σημαντικά βήματα

- **Αποφεύγετε την κριτική για τους άλλους:** Εάν κάνετε συχνά κριτική και σχόλια σχετικά με τις αποτυχίες, τις αδυναμίες ή τις ανεπάρκειες άλλων ανθρώπων, τότε πιθανόν να δημιουργήσετε ένα αίσθημα ανασφάλειας σε αυτόν που σας ακούει.

Σκεφτείτε απλά ότι την ώρα που εσείς κάνετε κριτική, ίσως να περνά από το μυαλό του, η σκέψη ότι όπως κάνετε κριτική και αρνητικά σχόλια για τους άλλους, θα κάνετε το ίδιο και για αυτόν αργότερα

- **Αποφεύγετε το κουτσομπολιό:** Οι άλλοι που σας ακούν να κουτσομπολεύετε και να σχολιάζετε τις δοκιμασίες ή τα βάσανα που είχατε με άλλους ανθρώπους στη ζωή σας, είναι δυνατόν να χάσουν την εμπιστοσύνη που έχουν προς εσάς
- **Προσοχή στις υποχωρήσεις που κάνετε:** Ο καθένας από εμάς έχει τα δικά του κριτήρια και το δικό επίπεδο αντιλήψεων σχετικά με την ηθικότητα, τις αρχές της ζωής και τη συμπεριφορά. Δεν είναι σωστό να γίνονται συμβιβασμοί με τις βασικές αυτές αρχές μόνο και μόνο για να ταιριάσει κάποιος σε ένα καινούργιο σύνολο ή με νέους φίλους
- **Μερικοί άνθρωποι δυσκολεύονται να κάνουν φίλους.** Οι λόγοι είναι πολλοί. Μπορεί να είναι ντροπαλοί ή ακόμη να μην έχουν τις κοινωνικές εκείνες δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να αρχίσουν εύκολα μια συνομιλία. Στις περιπτώσεις αυτές μερικές κινήσεις μπορούν να βοηθήσουν σημαντικά. Για παράδειγμα η συμμετοχή σε ομάδες που έχουν κοινά ενδιαφέροντα, μπορούν να κάνουν τις πρώτες επαφές και συνομιλίες πιο εύκολες. Επίσης μπορούμε να μάθουμε πολλά κοιτάζοντας πως ενεργούν άλλοι άνθρωποι που κάνουν πιο εύκολα σχέσεις.

Παράλληλα είναι απαραίτητο όταν συνομιλούμε με άλλους να τους ακούμε προσεκτικά, κοιτάζοντας στα μάτια και αποφεύγοντας να αναφερόμαστε πάντοτε στο δικό μας εαυτό. Και ας μην ξεχνάμε τη μεγάλη δύναμη που έχει το χαμόγελο.

Όταν συναντούμε κάποιο νέο άνθρωπο είναι πολύ καλύτερα να τον κάνουμε να μιλά για τον εαυτό του, τα δικά του ενδιαφέροντα ακούγοντας προσεκτικά παρά να το βομβαρδίζουμε με τα δικά μας.

Υπάρχουν πολλοί χώροι στους οποίους μπορούμε να συναντήσουμε νέους ανθρώπους και να κάνουμε νέες φιλίες: Στο περιβάλλον που εργαζόμαστε, σε ομάδες που έχουν κοινά ενδιαφέροντα ή χόμπι, σε εθελοντικούς οργανισμούς, δια μέσου της οικογένειας και των συγγενών μας και λαμβάνοντας μέρος στις εκδηλώσεις που μας καλούν.

Οι κοινωνικές δεξιότητες είναι κάτι που μπορούμε να το μάθουμε. Ακόμη είναι δυνατό να βελτιώσουμε αυτές που ήδη έχουμε και να τις εμπλουτίσουμε.

Τέλος μην ξεχνάτε ότι η φιλία για να επιβιώσει χρειάζεται αγάπη, χρόνο, προσοχή και εμπιστοσύνη. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να αποτελέσει ένα βασικό εφόδιο και υποστήριξη στις πολλαπλές δυσκολίες της καθημερινής ζωής.

Η διατήρηση των φιλιών μας, χρειάζεται προσοχή και ενέργεια εκ μέρους μας. Μερικές σημαντικές εισηγήσεις για να πετύχουμε στον τομέα αυτό είναι οι ακόλουθες:

- Εκτιμήστε τους φίλους σας: Μην θεωρείτε κανένα φίλο δεδομένο. Δώστε τους χρόνο, μιλάτε μαζί τους, πέστε τους ότι είναι σημαντικοί για σας και ότι βελτιώνουν τη ζωή σας. Καλέστε τους για κανένα άλλο λόγο εκτός από του να να περάσετε ευχάριστα κάποιο χρόνο μαζί
- Προσφέρετε χρόνο και προσοχή: Οι φιλίες χρειάζονται χρόνο για να διατηρηθούν. Εάν συνεχώς δεν έχετε χρόνο για τους φίλους σας, κάποτε η σημασία σας για αυτούς θα μειωθεί. Κάνετε τις φιλίες μια προτεραιότητα στη ζωή σας. Να ακούτε προσεκτικά το τι σας λένε οι φίλοι σας, δείξτε ενδιαφέρον για τη ζωή τους

και τα προβλήματα τους και ενθουσιασμό για το ότι είναι ως φίλοι σας, μέρος της ζωής σας

- Να είστε υπομονετικοί και φιλεύσπλαχνοι: Οι άνθρωποι κάνουν λάθη. Κάποτε ένας φίλος μπορεί να κάνει κάτι με το οποίο δεν συμφωνείτε ή που σας έχει πληγώσει. Μην θυμώνετε και προσπαθείτε να συγχωρείτε. Βάλτε τον εαυτό σας στη θέση τους: Εάν εσείς κάνατε ένα λάθος θα θέλατε καταδίκη και τιμωρία ή περισσότερο κατανόηση και συγχώρεση από αυτούς που σας αγαπούν και φροντίζουν για εσάς;

- Μην κάνετε κατάχρηση της εμπιστοσύνης: Εάν ένας φίλος σας πει ένα μυστικό, κρατείστε το για σας. Μην έχετε την ψευδαίσθηση ότι λέγοντας σε άλλους, μυστικά που σας είπαν φίλοι σας, ότι κτίζετε σχέσεις ή ότι κερδίζετε την εμπιστοσύνη αυτών που τα λέτε. Αυτό που κάνετε στην ουσία είναι να δώσετε το μήνυμα στους άλλους να μη σας εμπιστεύονται.

Ακόμη χειρότερα εάν ο φίλος σας ανακαλύψει ότι έχετε προδώσει την εμπιστοσύνη που σας έδειξε, τότε η σχέση σας μαζί του θα τραυματιστεί ανεπανόρθωτα.

- Ελέγξτε τη ζήλια: Η ζήλια είναι ένα πολύ κοινό ανθρώπινο αίσθημα. Δεχτείτε ότι ο φίλος σας μπορεί να έχει στενές σχέσεις και με άλλα άτομα. Αυτό δεν πρέπει να σας ενοχλεί διότι η αγάπη μεταξύ φίλων δεν πρέπει να επηρεάζεται από τέτοιους περιορισμούς.

Γιάννης

Αλέξανδρος

Χάνονται σιγά σιγά

οι σαλεπιτζήδες

Ένας από τους γραφικότερους πλανόδιους επαγγελματίες της παλαιότερης εποχής ήταν ο σαλεπιτζής. Στην τούρκικη γλώσσα *saler* σημαίνει σαλέπι και *salerci* ο παρασκευαστής και πωλητής του ποτού, ο σαλεπιτζής. Το σαλέπι είναι σκόνη από αποξηραμένους βολβούς διαφόρων ορχεοειδών. Η σκόνη βράζεται με ζάχαρη ή μέλι και αρωματίζεται με πιπερόριζα. Το ομώνυ-

μο ποτό είναι θρεπτικό λόγω του αμύλου και της γόμας που περιέχει καθώς και θερμαντικό λόγω της παχύρρευστης μορφής του.

Το στέκι του ο σαλεπιτζής το διάλεγε με βάση τις περιοχές που σύχναζαν οι ξενύχτηδες και εκείνοι που άρχιζαν τη δουλειά τους αξημέρωτα (οικοδόμοι, εργάτες κλπ). Θυμάμαι πριν από πολλά χρόνια κάποιες φορές όταν τύχαινε να ξενυχτήσουμε, κατεβαίναμε στην Πλ. Ομονοίας για να αγοράσουμε την εφημερίδα της επομένης ημέρας (πάντα τις έβρισκες πρώτα στα περιπτερα του κέντρου) και μετά αναζητούσαμε τον σαλεπιτζή για ένα ρόφημα που σε βοήθαγε να ξεχάσεις την παγωνιά της νύχτας. Εκεί στο στέκι του, όση ώρα αυτός ετοιμάζε το ζεστό ρόφημα, δημιουργούσε ένα κλίμα ευθυμίας αλλά και αντιπαραθέσεων, προκαλώντας τους πελάτες που περίμεναν μέσα στην παγωνιά, και θίγοντας θέματα που αφορούσαν την πολιτική επικαιρότητα, την καθημερινότητα και οτιδήποτε ήταν ικανό να "ανάψει τα αίματα". Έτσι οι θαμώνες ζεσταίνονταν έως ότου εκείνος ολοκληρώσει την παρασκευή του θαυματουργού ροφήματος.

Ο σαλεπιτζής ήταν από τους γραφικούς τύπους. Ντυμένος στά άσπρα, φορούσε έναν ψηλό σκούφο όπως αυτός του μάγειρα, τα σκεύη που χρησιμοποιούσε ήταν μπρούτζινα, πολύπλοκα αλλά συνήθως καλοφυλισμένα και πεντακάθαρα. Τα μετέφερε κρεμασμένα από τους ώμους του στα άκρα ενός ξύλινου κομματιού όπως αυτό που βλέπετε στην εικόνα του background.

Το επάγγελμα του σαλεπιτζή είναι ένα από τα επαγγέλματα που εξαφανίζονται. Ομως θα έλεγα πως τα στέκια που δημιουργούνταν με την παρουσία του αποτέλεσαν ένα είδος πρώιμου/πρόχειρου υπαίθριου "καφενείου" όπου οι θαμώνες είχαν την ευκαιρία να ενημερωθούν για την επικαιρότητα αλλά και να ανταλλάξουν τις απόψεις τους.

Όλγα

Αποκριά

Απόκριες ονομάζονται οι τρεις εβδομάδες πριν από τη Μεγάλη Σαρακοστή. Σήμερα, όμως Αποκριά ονομάζεται ιδιαίτερα η Κυριακή της πρώτης (μικρές απόκριες, της Τυροφάγου) και η Κυριακή της δεύτερης και τρίτης εβδομάδας. Ονομάστηκε έτσι, επειδή τη περίοδο αυτή, συνηθίζεται να μην τρώνε κρέας οι Χριστιανοί, δηλαδή «να απέχουν από κρέας». Λέγεται επίσης απόκριες, Απόκρεω, της Τυροφάγου, γιατί την εβδομάδα αυτή τρώνε μόνο γαλακτοκομικά και όχι κρέας, για να προετοιμαστούν σιγά - σιγά για τη νηστεία της Σαρακοστής. Ανάλογη με την ελληνική λέξη Αποκριά είναι και η λατινική λέξη καρναβάλι (Carnaval, carnevale, από τις λέξεις Τις μέρες αυτές γίνεται το έθιμο του γλεντιού, της ψυχαγωγίας και του «μασκαρέματος», της μεταμφίεσης, που έχει παραμείνει από παλιές «εθνικές» γιορτές της ρωμαϊκής εποχής, τις γιορτές αφιερωμένες στην έκπτωση του θεού Κρόνου (Saturn) από τον Ήλιο Δία: τα Κρόνια «Λουπερκάλια» και «Σατουρνάλια» και από τις αρχαιότερες «Διονυσιακές γιορτές» των Ελλήνων, όπου οι άνθρωποι μεταμφιέζονταν, χόρευαν, τραγουδούσαν πίνοντας κρασί και το κέφι έφτανε στο κατακόρυφο προς τιμή του Διόνυσου. Οι μελετητές συμφωνούν πως οι ρίζες των εθίμων της Αποκριάς βρίσκονται στην αρχαιότητα, στις πομπές που γίνονταν κατά τη διάρκεια των Ελευσινίων Μυστηρίων (που μαζί με τα Διονύσια ήταν οι πρόγονοι του σημερινού καρναβαλιού), για να μεταφερθεί το Ιερό Πέπλο της Αθηνάς στον Παρθενώνα, μέσω της Ιεράς Οδού. Παρήλαυνε επίσης και μια μικρογραφία Ιερού Πλοίου (Πάραλος, Σαλαμινία) πάνω σε ρόδες. Σε αρχαία αγγεία συναντάμε παράσταση του Διόνυσου που κάθεται πάνω σε ένα τέτοιο πλοίο. Έτσι, κατά την άλλη εκδοχή, η λέξη Καρναβάλι προέρχεται από

τις λατινικές λέξεις «carrus navalis», που σημαίνει ναυτικό αμαξίδιο.

Εκδηλώσεις αναβίωσης παραδοσιακών εθίμων, όπως:

- Τα "Ρογκατσάρια", το κάψιμο του Ιούδα και τα παραδοσιακά κάλαντα των Φώτων στο Βελεστίνο (5/1)
- Καρναβαλικές εκδηλώσεις με κορυφαίες του Δήμου Βόλου (τελευταία Κυριακή των Αποκρεών)
- "Αποκριάτικο σεργιάνι ... στις γειτονιές της πόλης" στην Νέα Ιωνία (Κυριακή της Τυρινής και Καθαρή Δευτέρα)
- Τα "Κούλουμα", και το πέταγμα του χαρταετού στην παραλία της Νέας Αγχιάλου και στις Αλυκές του Δήμου Βόλου (Καθαρή Δευτέρα)
- Αναβίωση παραδοσιακού γάμου στην Σκόπελο (τελευταία Κυριακή της Μαγνησίας, Παραδοσιακά Χορευτικά Απόκρεω)
- Εκδηλώσεις Πρωτομαγιάς στην Κερασιά (1/5)
- Το έθιμο του "Κλήδονα" στην εορτή του Αγίου Ιωάννου του Προδρόμου, στις Αφέτες και στον Άγιο Δημήτριο Μουρεσίου (24/6)
- Αναπαράσταση Πηλιορείτικου γάμου στην Πορταριά (δεύτερο 15νθήμερο Αυγούστου)
- Το μμητικο-χορευτικό έθιμο των Μάηδων στην Μακρινίτσα που συμβολίζει την αναγέννηση της φύσης την Άνοιξη (Μάιος)

Καθαρά Δευτέρα

Με την **Καθαρά Δευτέρα** ξεκινά η Σαρακοστή για την Ορθόδοξη εκκλησία, ενώ ταυτόχρονα σημά- νει το τέλος των Απόκρεω. Η Καθαρά Δευτέρα ονομάστηκε έτσι γιατί οι Χριστιανοί "καθαρί- ζονταν" πνευματικά και σωματι- κά. Είναι μέρα νηστείας αλλά και μέρα αργίας για τους Χριστια- νούς. Η νηστεία διαρκεί για 40 μέρες, όσες ήταν και οι μέρες νηστείας του Χριστού στην έρη- μο.

Την Καθαρά Δευτέρα συ- νηθίζεται να τρώγεται λαγάνα (άζυμο ψωμί που παρασκευάζε- ται μόνο εκείνη τη μέ- ρα), ταραμάς και άλλα νηστίσιμα φαγώσιμα, κυρίως λαχανικά, ό- πως και φασολάδα χωρίς λάδι. Επίσης συνηθίζεται το πέταγμα χαρταετού.

Η Καθαρά Δευτέρα εορ- τάζεται 48 ημέρες πριν την Κυρι-

ακή της Ανάστασης του Χριστού, το χριστιανικό Πάσχα.

Από παλιά η Καθαρή Δευτέρα, πέρασε στην συνείδηση του λαού, σαν μέρα καθαρισμού. Οι βυζαντινοί, την Καθαρή Δευ- τέρα την ονόμαζαν Απόθεση - Απόδοση, και τελούσαν δρώμε- να. Τραγουδούσαν σχετικά άσματα, από τα οποία έχουν σω- θεί μικρά μέρη μέχρι στις μέρες μας. «Ίδε το έαρ το καλόν πάλιν επανατέλλει, φέρον υγείαν και χαρά και την ευημερίαν». Το πέ- ταγμα του χαρταετού, είναι ένα έθιμο μεταγενέστερο. Κούλουμα ονομάζεται η καθαροδευτεριάτι- κη έξοδος στην εξοχή και το πέ- ταγμα του αετού. Οι χριστιανοί, παρέες παρέες βγαίνουν στην ε- ξοχή, παίρνοντας μαζί τους νη- στίσιμα φαγητά, και το ρίχνουν στην διασκέδαση και τον χορό. Τα κούλουμα από τόπο σε τόπο γιορτάζονται διαφορετικά, με διάφορες εκδηλώσεις. Παντού

όμως επικρατεί κέφι, χορός και τραγούδι.

Για την ετυμολογία της λέξης κούλουμα υπάρχουν πολ- λές εκδοχές. Κατά τον Νικόλαο Πολίτη, πατέρα της ελληνικής λαογραφίας, η λέξη προέρχεται από το λατινικό Cumulus (κού- μουλος) που σημαίνει σωρός, αφθονία αλλά και το τέλος. Εκ- φράζει δηλαδή το τέλος, τον επί- λογο της Απόκριας. Σύμφωνα με μια άλλη εκδοχή προέρχεται από μια άλλη λατινική λέξη, την λέξη «κόλουμα» δηλαδή «κολώνα». Κι αυτό επειδή το πρώτο γλέντι της Καθαράς Δευτέρας στην Α- θήνα, έγινε στους Στύλους του Ολυμπίου Διός.

Έθιμα Πάσχα

Πρόκειται για τα έθιμα που σχετίζονται με τη θρησκευτική εορτή του Πάσχα. Το Πάσχα είναι η μεγαλύτερη και πλουσιότερη σε λαογραφικές εκδηλώσεις γιορτή των ορθοδόξων χριστιανών. Το χριστιανικό Πάσχα προέρχεται από το Εβραϊκό και αυτό με την σειρά του κατάγεται από την Αιγυπτιακή γιορτή Πισάχ, που ήταν η γιορτή της εαρινής ισημερίας. Οι Εβραίοι κατά την παραμονή τους στην Αίγυπτο υιοθέτησαν αυτήν την γιορτή, την ονόμασαν Πεσάχ, συνέχισαν να την γιορτάζουν, αλλά με άλλο τώρα περιεχόμενο. Δεν ήταν πια η διάβαση του Ηλίου από τον ισημερινό, αλλά η διάβαση της Ερυθράς Θάλασσας και η απελευθέρωσή τους από τους Αιγυπτίους.

Οι χριστιανοί έδωσαν φυσικά νέο περιεχόμενο στην γιορτή αυτή: Τον θυσιαστικό θάνατο, την Ανάσταση του Ιησού Χριστού και γενικά τη διάβαση από το θάνατο στη ζωή. Το Πάσχα είναι κινητή γιορτή. Ο εορτασμός της ορίζεται, σύμφωνα με την Πρώτη Οικουμενική Σύνοδο το 325μ.Χ., κάθε χρόνο την πρώτη Κυριακή μετά την πανσέληνο της εαρινής ισημερίας.. Η περίοδος του χριστιανικού Πάσχα δεν περιορίζεται βέβαια στις δύο εβδομάδες των σχολικών γιορτών, που γνωρίζουμε. Ουσιαστικά αρχίζει με την αρχή του Τριώδιου και τελειώνει με την Πεντηκοστή. Συνολικά πάνω από 120 μέρες. Μέσα σε αυτήν την μακρά περίοδο συντελείται καταρχάς η προετοιμασία του πιστού για να μπορέσει να παραστεί στο θείο δράμα. Η κα-

θαυτό κλιμάκωση του δράματος αρχίζει με την Ανάσταση του Λαζάρου που προεικονίζει, θα έλεγε κανείς 8 μέρες πριν τον θάνατο και την ανάσταση του Χριστού και κορυφώνεται με την Ανάσταση του, την νίκη του Χριστού στον μεγαλύτερο εχθρό του ανθρώπου, τον θάνατο. Στην χαρμόσυνη περίοδο των 50 ημερών έχουμε και άλλες κορυφώσεις του θριάμβου του Χριστού: την Ανάληψη, που είναι η επιστροφή του Υιού στον Πατέρα (εκ δεξιών του Πατρός) και την Πεντηκοστή που στέλνεται το Άγιο Πνεύμα στους μαθητές του. Μέσα σε αυτόν το δογματικό θα έλεγε κανείς περιεχόμενο της μείζονος περιόδου του Πάσχα, έχουν ενταχθεί, ως λαϊκά έθιμα, πολλές από τις προχριστιανικές, τις παγανιστικές και λατρευτικές συνήθειες. Συνήθειες, που συνδέονται με την βλάστηση και με τους κινδύνους που την απειλούν. Επομένως τα έθιμα έχουν από τη μια μεριά γονιμικό χαρακτήρα -γονιμότητα γης, καλή σοδειά και από την άλλη αποτρεπτικό χαρακτήρα - διώξιμο με μαγικό χαρακτήρα του κακού και των κινδύνων που απειλούν τη βλάστηση αυτήν την εποχή. Από την μια μεριά έχουμε έθιμα όπως οι γιορτές των νεκρών με τα δύο Ψυχοσάββατα, ένα των Απόκρεω και ένα της Πεντηκοστής (του Ρουσαλιού) που, όπως λέει ο λαός, ανήκουν στα έθιμα της γονιμότητας, γιατί οι νεκροί είναι οι πρώτοι δαίμονες της βλάστησης, εφόσον από αυτούς εξαρτάται η ευόδωση των καρπών της γης. Από την άλλη μεριά έχουμε το κάψιμο του

Ιούδα, που μολονότι συνδέθηκε με το συγκεκριμένο αυτό πρόσωπο της εκκλησιαστικής ιστορίας, είναι ένα έθιμο προχριστιανικό με χαρακτήρα αποτρεπτικό ή καθαρτικό-καίνε δηλαδή τον δαίμονα του κακού. Γιαυτό έχουμε και τις φωτιές που ανάβουν το Πάσχα για να ξορκίσουν λχ το χαλάζι και άλλα κακά. Ένα έθιμο ανοιξιάτικο και χαρούμενο και που έχει αρχαία ελληνική καταγωγή είναι οι κούνιες που γίνονται το Πάσχα.. Οι κούνιες έχουν και γονιμικό χαρακτήρα (κουνιόμαστε για να γίνουν τα στάχια- αλλά και αποτρεπτικό- για να φύγουν τα φίδια. Η κούνια επίσης είναι ένα είδος καθαρμού με ευεργετική επίδραση του αέρα στην υγεία του ανθρώπου. Τα Έθιμα στην Ελλάδα σχετικά με τις Λαζαρίνες, το βάψιμο των κόκκινων αυγών, το καθάρισμα των σπιτιών, το ζύμωμα των κουλουριών, το στόλισμα του Επιταφίου, της Ανάστασης κλπ, είναι πάνω κάτω τα ίδια και ποικιλούν κατά τόπους, όπως είναι φυσιολογικό. Τα κοσμικά, εθιμικά σύμβολα των ημερών έχουν ξεχωριστό ενδιαφέρον για τη λαογραφία μας που τα έχει καταγράψει και αναδείξει. Ο σπουδαίος λαογράφος μας, Δημήτριος Λουκάτος, ξεχώρισε μερικά από τα πιο γνωστά πασχαλινά σύμβολα, δίνοντας την ερμηνεία τους.

Το αβγό: Οι ερμηνείες που δίνονται για τη χρήση του και μάλιστα σε χρώμα κόκκινο είναι πολλές. Υποστηρίζεται ότι το αβγό, ως πηγή ζωής, συμβολίζει και στα χριστιανικά χρόνια, ό,τι και στα παλαιότερα: την ανανέωση

Έθιμα Πάσχα

της ζωής και την ευημερία. Για το χρώμα του λέγεται ότι θυμίζει προχριστιανικούς θανάτους θεών (π.χ. του Άδωνη και του Αττη). Αλλά είναι κοινή κι η λαϊκή παράδοση για το παράξενο άκουσμα της Ανάστασης: «Όταν είπαν πως αναστήθηκε ο Χριστός, κανείς δεν το πίστευε. Μια γυναίκα, που κρατούσε στο καλάθι της αβγά, φώναξε: “Μπορεί από άσπρα να γίνουν κόκκινα;”. Και, ω του θαύματος, έγιναν!».

Το τσούγκρισμα των αυγών σημαίνει την Ανάσταση του Κυρίου.

Λαμπάδες: Πρόκειται για σύμβολα ελληνικά, εκκλησιαστικά αλλά ταυτόχρονα και κοσμικά.. Οι λαμπάδες αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της περιόδου και πόλο έλξης κυρίως των παι-

διών που εντυπωσιάζονται από τα παραμυθένια χρώματα στα μαγαζιά, όπου κρέμονται κατά δεκάδες. Το χρώμα τους ποικίλλει αλλά βασικό παραμένει το κόκκινο, όπως και στο χρώμα των αβγών.. Πυροτεχνήματα: Από τους πρωταγωνιστές των ημερών είναι και τα ποικίλα φωτοτεχνήματα, που λειτουργούν σήμερα σαν γέφυρα ανάμεσα στο φως της Ανάστασης και τους παλιούς πυροβολισμούς.

Τα βαρελότα κι οι κροτίδες εξακολουθούν να είναι απαραίτητα για την εκδήλωση της λαμπριάτικης χαράς. Πάντως, η αρχική σημασία τους ήταν μαγική για τον εκφοβισμό των δαιμόνων.

Το αρνί: Αυτό είναι σύμβολο καθαρότερα ελληνικό. Εκτός από τον «αμνό του Θεού» της εκκλησιαστικής διδασκαλίας, έχουμε και το πραγματικά σφαγμένο αρνί του Πάσχα, που θα ψηθεί με πατροπα-

ράδοτο τρόπο στη σούβλα και θα φαγωθεί στην ύπαιθρο. Το αρνί παρουσιάζεται όμως και σαν ζώακι, με την κόκκινη κορδέλα και το κουδούνι του στο λαιμό, στα παιχνίδια και πασχαλινά γλυκίσματα. Γύρω απ' αυτό αναπτύχθηκαν κι οι ανοιξιάτικες παραστάσεις της ελληνικής υπαίθρου, με τους φουστανελάδες, τους τσοπάνηδες και τις γκλίτσες, με τις βλαχοπούλες και τους χορούς, με τα πεύκα, τις

σημαίες και τις εκκλησίες.

Το τσουρέκι: Είναι ο εξελιγμένος τύπος του πασχαλινού ψωμιού, της Λαμπροκουλούρας ή του Λαμπρόψωμου. Κάθε γιορτή έχει το ψωμί της, τον ξεχωριστό άρτο της (Χριστόψωμο, Βασιλόπιτα, Φωτόψωμο), που φέρνει δύναμη στο σπίτι, ιδιαίτερα όταν το ευλογεί ο παπάς. Τα στολίδια που κεντάνε πάνω τους οι νοικοκυρές είναι συχνά συμβολικά για το κα-

λό της χρονιάς: Γεωργικά είδη στο Χριστόψωμο, ναυτικά στο Φωτόψωμο για τα ταξίδια, αβγά και στη Λαμπροκουλούρα. Από τις λαϊκές αυτές πρωτοβουλίες φτάσαμε στις εμπορικές των ζαχαροπλαστείων, που μας δίνουν πάντα στις γιορτές το τσουρέκι, μικρό ή μεγάλο, με σχέδια και παραστάσεις, ζυμωμένο με ζάχαρη και μαχαρικά. Όλα ξεκινούν από το λαϊκό έθιμο, γι' αυτό κι όταν τρώμε το πασχαλινό τσουρέκι πρέπει να θυμόμαστε το κουλούρι ή το ψωμί της Λαμπρής, όπως ζυμώνονταν από τις νοικοκυρές στα χωριά.

Ειρήνη

Έθιμα Πάσχα

Τα γλυκά του Πάσχα

Το Πάσχα μυρίζει. Κουλουράκια που ψήνονται και τσουρέκια που σου σπάνε τη μύτη (και φυσικά μαγειρίτσες, κοκορέτσια και αρνιά). Αλλά ιδιαίτερα οι μυρωδιές των γλυκών είναι και οι πιο αγαπημένες, ίσως γιατί είναι καταγεγραμμένες στην παιδική μας μνήμη. Έχουν και μια μαγεία οι μέρες αυτές που ίσως προκύπτει από το γεγονός ότι τα πάντα γίνονται με μια τελετουργία. Όλα έχουν τον τρόπο τους. Την μέρα τους. Το Σάββατο του Λαζάρου φτιάχνουμε τα Λαζαράκια (παλιό έθιμο το ψωμένιο – κουλούρι που ήταν ο μπουναμάς στα παιδιά που έλεγαν τα κάλαντα), την Μεγάλη Τετάρτη τα κουλούρια και τα τσουρέκια, την Μεγάλη Πέμπτη βάζονται τα αυγά. Τότε είναι που γεμίζουμε καλάθια με κουλούρια και αυγά, το καλύτερο δώρο για φίλους και συγγενείς. Βέβαια υπάρχουν και λύσεις πιο απλές. Κουλουράκια και τσουρέκια πεντανόστιμα σαν σπιτικά από ζαχαροπλαστεία που συναγωνίζονται για την καλύτερη συνταγή. Επιλέξαμε ιδιαίτερα πασχαλινά γλυκά από τα ζαχαροπλαστεία της Αθήνας, μαζί με νηστίσιμες γλυκές προτάσεις για την Μεγάλη Εβδομάδα αλλά και κάποια γλυκά που πιστεύουμε ότι θα είναι καλύτερος επίλογος....για το τραπέζι του Πάσχα.

Τα νηστίσιμα

Μεγάλη παρηγοριά στις μέρες της νηστείας! Πολύ νόστιμα τα τραγανά κουλούρια τύπου μουστοκούλουρου.

Λαχταριστά τσουρέκια

Αφράτο, μυρωδάτο, με κόκκινο αυγό στη μέση. Καλά τα κοψίδια, αλλά το γιορτινό τραπέζι θέλει και τη γλύκα του. Δεν θα τιμήσετε το παραδοσιακό τσουρέκι; Τις περισσότερες φορές, το λαϊκό προσκύνημα ξεκινά από τη Μ. Τετάρτη. Για την αυθεντική πολιτική συνταγή, με μαχλέπι και χιώτικη μαστίχα, σκληρό αλεύρι, φρέσκο πρόβειο βούτυρο και γάλα, αναζητήστε το εξαιρετικό τσουρέκι.

Αν είστε της... βιολογικής διατροφής ή αναζητάτε γεμιστές βερσιόν με σοκολάτα, καρύδι και σταφίδα, ποντάρετε στις εξαιρετικές πρώτες ύλες. Διάσημα βέ-

Έθιμα Πάσχα

βια είναι και τα γεμιστά τσουρέκια με κάστανο και λευκή σοκολάτα.

Βασική Συνταγή για χειροποίητο Πασχαλινό τσουρέκι

(Προετοιμασία: 4 ώρες(με το φούσκωμα) Ψήσιμο: 40 λεπτά)

Υλικά (για 2 τσουρέκια)

15 γρ. μαγιά
150 γρ. γάλα χλιαρό
600 γρ. αλεύρι
3 βανίλιες
1 κουταλάκι κοφτό αλάτι
1 κουταλάκι κοφτό μαχλέπι
½ κουταλάκι κοπανισμένη μαστίχα
1 κουταλιά ξύσμα λεμονιού
Χυμό από 2 πορτοκάλια και το ξύσμα τους
3 αυγά
150 γρ. ζάχαρη
150 γρ. φρέσκο βούτυρο
1 αυγό και αμύγδαλα για τη διακόσμηση

Εκτέλεση

Διαλύετε τη μαγιά στο χλιαρό γάλα μαζί με 100 γρ. από το αλεύρι και αφήνετε το μίγμα να φουσκώσει. Κοσκινίζετε το υπόλοιπο αλεύρι και το ανακατεύετε με τις βανίλιες, το αλάτι, το μαχλέπι, τη μαστίχα και τα ξύσματα λεμονιού και πορτοκαλιού. Χτυπάτε στο μίξερ τα αυγά με τη ζάχαρη και το χυμό πορτοκαλιού μέχρι να ασπρίσουν και λιώνετε σε ένα κατσαρολάκι το βούτυρο (προσοχή να μην κάψει). Βάζετε σε μια λεκάνη το αλεύρι, κάνετε στο κέντρο μια λακκούβα, προσθέστε το μείγμα της μαγιάς, μετά το μείγμα των αυγών και στο τέλος, λίγο παραπάνω από το μισό βούτυρο. Ζυμώνετε κυκλικά από έξω προς τα μέσα. Προσθέτετε και το υπόλοιπο βούτυρο και συνεχίζετε το ζύμωμα μέχρι να γίνει μια μαλακή ζύμη(μπορείτε να κάνετε το ίδιο στο μίξερ με το ειδικό εξάρτημα για ζύμες). Αφήνετε τη ζύμη σε ζεστό μέρος σκεπασμένη με μια κουβέρτα δυο ώρες να φουσκώσει καλά. Ξαναζυμώνετε και αφήνετε άλλη μια ώρα. Πλάθετε τα τσουρέκια σε πλεξούδες, τα βάζετε τα σε βουτυρωμένο ταψί, τα σκεπάζετε και τα αφήνετε για λίγο σε ζεστό μέρος. Τα αλείφετε με χτυπημένο αυγό και τα πασπαλίζετε με λίγη ζάχαρη και ασπρισμένα αμύγδα-

λα. Τα ψήνετε σε προθερμασμένο φούρνο 170ο C, 40 λεπτά

Κουλουράκια

Η ομορφότερη στιγμή της Κυριακής του Πάσχα για εμένα δεν είναι εκείνη του αρνιού αλλά του πρωινού με γάλα και με μια χούφτα λαμπριάτικα κουλούρια. Λοιπόν έχουμε και λέμε. Αφράτα συμρναίικα κουλουράκια.

Βασική Συνταγή για Πασχαλινά κουλουράκια

Προετοιμασία: 20 λεπτά Ψήσιμο: 15-20 λεπτά

Υλικά(για 30 κομμάτια)

1 φλιτζάνι φρέσκο βούτυρο
2 φλιτζάνια ζάχαρη
4 αυγά
½ φλιτζάνι γάλα χλιαρό
½ φλιτζάνι χυμό πορτοκαλιού
7 φλιτζάνια αλεύρι
3 βανίλιες
4 κουταλάκια μπέικιν πάουντερ
½ κουταλάκι σόδα
ξύσμα από δυο πορτοκάλια

Έθιμα Πάσχα

Εκτέλεση

Κοσκινίζετε το αλεύρι. Χτυπάτε στο μίξερ το βούτυρο με τη ζάχαρη να ασπρίσει και να αφρατέψει. Προσθέτετε ένα-ένα τα αυγά, το γάλα με το χυμό πορτοκαλιού, το αλεύρι, τις βανίλιες, το μπέικιν, τη σόδα και το ξύσμα πορτοκαλιού. Χτυπάτε καλά τα υλικά μέχρι η ζύμη να ξεκολλάει από τα τοιχώματα.

Πλάθετε κουλουράκια (πλεξούδα, ή κορδόνι διπλωμένο στα τρία), τα τοποθετείτε σε βουτυρωμένο ταψί και αλείφετε την επιφάνεια με χτυπημένο αυγό. Ψήνετε για 15' -20' σε προθερμασμένο φούρνο 180ο C μέχρι να ροδοκοκκινίσουν(αν θέλετε να φουσκώσουν περισσότερο αφήστε τη ζύμη να ξεκουραστεί ένα τέταρτο πριν τα πλάσετε).

Για το Πασχαλινό τραπέζι

Μπορεί στο Πασχαλινό τραπέζι το κρέας να έχει την τιμητική του αλλά η επίγευση που θα μείνει είναι εκείνη του γλυκού. Μια καλή ιδέα είναι το παγωτό για εμάς τα παιδιά. Θεωρούμε πάντα πως το Πάσχα είναι η αρχή του Καλοκαιριού και των παγωτών.

Το αγαπημένο Πασχαλινό γλυκό των Ιταλών είναι η **colomba pasquale**, ένα τσουρέκι σε σχήμα περιστέριου αφράτο και μοσχομυριστό με φρουτί γλασέ που φτιάχτηκε πρώτη φορά στις αρχές του προηγούμενου αιώνα σε ανάμνηση της περιστέρας που πέταξε στον ουρανό της Λομβαρδίας κατά απελευθέρωσης της από τον Φρεντερίκο Μπαρμπαρόσα,, το 1158. Τρώγεται το πρωί του Πάσχα και ό,τι μείνει (αν μείνει) γίνεται εύκολη λιχουδιά: βουτηγμένο σε γάλα, αυγό και ζάχαρη-αμύγδαλα, τηγανίζεται και συνοδεύεται με μια κουταλιά μέλι και παγωτό βανίλια. Κολόμπα.

Στην Αγγλική παράδοση υπάρχει το **simnel cake**, γεμιστό κέικ με φρούτα και ξηρούς καρπούς και επικάλυψη αμυγδαλόπαστα με έντεκα διακοσμητικές μπάλες (σαν σου) που συμβολίζουν τους μαθητές του Χριστού (χωρίς τον Ιούδα). Ενώ οι Ρώσοι έχουν το **kulich**, ένα τσουρέκι με μαγιά που τρώγεται μέχρι την Πεντηκοστή και έχει το σχήμα ΧΒ (Χριστός Ανέστη) σχηματισμένο στην επιφάνεια.

Οι επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών

Επιστήμονες από ολόκληρο τον κόσμο προσπαθούν να εντοπίσουν και "να κοστολογήσουν" τις συνέπειες που θα φέρουν στη Γη, οι κλιματικές αλλαγές. Με κλιματικά μοντέλα, προσπαθούν να προβλέψουν το μέλλον του καιρού και του περιβάλλοντος. Σε πρώτη φάση, το ενδιαφέρον όλων συγκεντρώνεται στο νερό. Τα ερωτηματικά που τίθενται είναι πολλά και ποικίλα. Θα ανέβει η στάθμη της θάλασσας; Και αν ναι, υπάρχουν περιοχές που θα πλημμυρίσουν; Απειλείται η υγεία μας; Και αν ναι, με ποιους τρόπους και τι μπορούμε να κάνουμε... Υπάρχει κίνδυνος για τη βιοποικιλότητα; Και αν ναι, ποια φυτικά και ζωικά είδη απειλούνται με εξαφάνιση; Θα υπάρξει άμεσος αντίκτυπος στη Γεωργία; Και αν ναι, αλλάζει ο χάρτης των καλλιεργειών για κάθε χώρα; Δυστυχώς, σε όλα τα παραπάνω ερωτήματα, οι απαντήσεις είναι καταφατικές. Οι επιστήμονες εκτιμούν ότι η αύξηση της μέσης επιφανειακής θερμοκρασίας του πλανήτη, θα οδηγήσει σε περαιτέρω αποσταθεροποίηση της ατμόσφαιρας. Αυτή με τη σειρά της θα έχει ως αποτέλεσμα, την αύξηση της στάθμης της θάλασσας, την εμφάνιση έντονων καιρικών φαινομένων, όπως ξηρασία, πλημμύρες, τυφώνες, ανεμοστρόβιλους αλλά και επανεμφάνιση ασθενειών, καταστροφές καλλιεργειών και οικοσυστημάτων.

Άνοδος στάθμης νερού

Μία από τις σοβαρότερες συνέπειες του φαινομένου του θερμοκηπίου, είναι η άνοδος της στάθμης των υδάτων της θάλασσας. Οι παράγοντες που οδηγούν στην αύξηση αυτή, είναι λίγο ως πολύ γνωστοί.

Η αύξηση της θερμοκρασίας, δημιουργεί αναπόφευκτα, διαστολή του θαλασσινού νερού και λιώσιμο των πάγων της Γροιλανδίας, της Ανταρκτικής και των Παγετώνων των Αλπεων. Τον τελευταίο αιώνα η μέση επιφανειακή θερμοκρασία αυξήθηκε κατά 0,4-0,8%, οδηγώντας σε αύξηση της μέσης στάθμης των ωκεανών κατά 10-20 εκατοστά. Δυστυχώς όμως τα χειρότερα έπονται. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Διακυβερνητικής Επιτροπής για τις κλιματικές Αλλαγές (IPCC), η αποσταθεροποίηση του κλίματος, θα οδηγήσει σε αύξηση 9-88 εκατοστά της μέσης στάθμης της θάλασσας τα επόμενα εκατό χρόνια. Ωστόσο τα χειρότερα "είναι εδώ" για κάποιες περιοχές του πλανήτη. Οι 10.000 κάτοικοι του Tuvalu, ενός μικρού νησιού στον Ειρηνικό Ωκεανό, έζησαν το 2001, εφιαλτικές στιγμές. Για πέντε συνεχείς μήνες, το νησί τους πλημμύρισε και απειλήθηκε με κίνδυνο εξαφάνισης. Η κυβέρνηση του Tuvalu, ζήτησε τη βοήθεια των γειτονικών χωρών για να απεγκλωβίσει τους κατοίκους της. Τον Μάρτιο του 2002, ο πρωθυπουργός της χώρας, Koloa Talake, ανακοίνωσε ότι θα μηνύσει στο Διεθνές Δικαστήριο, τις χώρες που εκπέμπουν τα μεγαλύτερα επίπεδα των αερίων θερμοκηπίων.

Ερημοποίηση - Ξηρασία

Οι κλιματικές αλλαγές, που οφείλονται κυρίως στην ανθρώπινη δραστηριότητα, οδηγούν και σε παρατεταμένες ξηρασίες, τις οποίες βιώνουν πολλές περιοχές του πλανήτη. Σύμφωνα με την τρίτη έκθεση της διακυβερνητικής επιτροπής για τις Κλιματικές Αλλαγές, (IPCC), η αύξηση της μέσης θερμοκρασίας της επιφάνειας του πλανήτη, επηρεάζει σημαντικά, τα αποθέματα πόσιμου νερού και την άρδευση. Η ίδια έκθεση, προβλέπει ότι οι θερμές περίοδοι του έτους θα είναι ξηρότερες στις περισσότερες ηπειρωτικές περιοχές μέσου γεωγραφικού πλάτους, με αποτέλεσμα

Οι επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών

να αυξηθεί η συχνότητα των φαινομένων ξηρασίας και της υποβάθμισης του εδάφους. Τα φαινόμενα αυτά θα προσλάβουν κρίσιμες διαστάσεις σε περιοχές που αντιμετωπίζουν ήδη σοβαρά προβλήματα υποβάθμισης του εδάφους, απερήμωσης και ξηρασίας. Οι αναπτυσσόμενες χώρες θα πληγούν ιδιαίτερα.

Ήδη λόγω ξηρασίας, εξαφανίζονται κάθε χρόνο 6.000.000 καλλιεργήσιμη γης. Σύμφωνα με έκθεση του Ερυθρού Σταυρού για τις καταστροφές στον πλανήτη, το Μαλάουι, βρίσκεται στην κορυφή της λίστας των χωρών που πλήττονται από ξηρασία. Το διάστημα 1992-1994, υπολογίζεται ότι επλήγησαν περισσότεροι από 16.000.000 άνθρωποι. Σύμφωνα με την ίδια έκθεση, τη χειρότερη ξηρασία των τελευταίων 50 ετών της έζησε τη διετία 2000-2002 η Σρι Λάνκα. Επλήγησαν οι καλλιέργειες, μειώθηκαν δραστικά τα ποσοστά πόσιμου νερού, αυξάνοντας τους κινδύνους ανάπτυξης ασθενειών κυρίως στα παιδιά. Η ξηρασία έπληξε συνολικά 1.6 εκατομμύρια ανθρώπους.

Πλημμύρες

Οι εικόνες της πλημμυρισμένης Πράγας και της Δρέσδης, το 2002, παραδομένες η πρώτη στη μανία του Βαλτάβα και η δεύτερη στην ανεξέλεγκτη ορμή του Ελβα, συνδέονται για πολλούς με τις κλιματικές αλλαγές. Για τον Κλοντ Μαρτέν, Γενικό Διευθυντή του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση, υπεύθυνες για τις καταστροφικές πλημμύρες στην Ευρώπη είναι από τη μια μεριά οι κλιματικές αλλαγές και από την άλλη η κακή διεύθυνση των ποταμών. Αυτή δεν είναι η πρώτη φορά, που η Ευρώπη, έζησε τόσο καταστροφικές πλημμύρες. Το 2000, η Βρετανία, υπέστη από τις πλημμύρες ζημιά 750 εκατομμυρίων δολαρίων. Το 2000, στο Γιρκσάιρ, ο ποταμός Ouse ξεχείλισε, ανεβάζοντας επικίνδυνα τη στάθμη των υδάτων, στον πρώτο όροφο των σπιτιών. Εφιαλτικές στιγμές έζησε το Royal Leamington Spa, λόγω πλημμύρων, το 1998 αλλά και η Κολονία, τον Ιανουάριο του 1995. Το οικονομικό κόστος των ακραίων καταστροφών και των πλημμύρων είναι αρκετό και θεωρείται ότι θα αυξηθεί, χτυπώντας έτσι τα φτωχότερα έθνη πολύ σκληρότερα. Από το 1971 έως το 1995, οι πλημμύρες είχαν επιπτώσεις σε περισσότερους από 1.5 δισεκατομμύριο ανθρώπους, ή 100 εκατομμύρια ανά έτος. Από αυτούς οι 318.000 άνθρωποι σκοτώθηκαν και περισσότεροι από 81 εκατομμύρια έμειναν άστεγοι.

Καύσωνας - Πυρκαγιές

Με το φαινόμενο του θερμοκηπίου, αλλά και την ευρύτερη καταστροφή του περιβάλλοντος, συνδέουν, πολλοί Ευρωπαίοι κλιματολόγοι, τον καύσωνα, που έπληξε φέτος πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Έκθεση της Παγκόσμιας Οργάνωσης Μετεωρολογίας (WMO) η οποία σημειωτέον δεν διακρίνεται για τις υπερβολές της κρούει τον κώδωνα του κινδύνου για τις εξαιρετικά υψηλές θερμοκρασίες που παρατηρήθηκαν σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες. Το 2003, η Ευρώπη, "ψήθηκε" σε ασυνήθιστα υψηλές θερμοκρασίες αλλά και "κάηκε" από ανελέητες πυρκαγιές που έπληξαν Ισπανία, Πορτογαλία, Γαλλία. Είναι χαρακτηριστικό, ότι η Ελβετία πέρασε το θερμότερο Ιούνιο των τελευταίων 250 ετών, ενώ στη νότια Γαλλία η μέση θερμοκρασία ήταν 5-7 βαθμούς Κελσίου πάνω από το μακροχρόνιο μέσο όρο. Στη Νότια Γαλλία σημειώθηκαν τον Ιούνιο θερμοκρασίες-ρεκόρ που κατά τόπους υπερέβησαν τους 40 βαθμούς Κελσίου (5-7 βαθμοί πάνω από το μέσο όρο), ενώ στη Γενεύη, από τις 29 Μαΐου η θερμοκρασία στη διάρκεια της ημέρας δεν έχει πέσει κάτω από τους 25 βαθμούς. Την ίδια ώρα, η πύρινη λαίλαπα, κατέστρεψε ορισμένα από τα ωραιότερα πευκοδάση της Ευρώπης και του κόσμου στη Ν. Γαλλία, την Ισπανία και την Πορτογαλία και την Ιταλία.

Βιοποικιλότητα

Η αναμενόμενη αύξηση της θερμοκρασίας της ατμόσφαιρας και

η αύξηση της στάθμης των υδάτων είναι πιθανό να προκαλέσουν την εξαφάνιση κάποιων ειδών που δεν θα προλάβουν να προσαρμοστούν στις νέες κλιματικές συνθήκες. Μεταξύ των ειδών που αναμένεται να πληγούν ξεχωρίζουν τα αποδημητικά πουλιά, απομονωμένοι πληθυσμοί, είδη με περιορισμένη γενετική ικανότητα προσαρμογής. Παράλληλα, οι κλιματικές αλλαγές, είναι πιθανό να επιφέρουν όχι μόνο αλλαγή στη σύσταση των οικοσυστημάτων αλλά και στη γεωγραφική κατανομή τους. Πιθανές μεταναστεύσεις (λόγω καιρικών συνθηκών) ειδών σε συνδυασμό με την εξαφάνιση κάποιων άλλων, θα φέρουν σε επαφή πληθυσμούς που κάποτε ήταν απομακρυσμένοι. Το νέο περιβάλλον για κάποια είδη ενδέχεται να επιφέρει "εντάσεις" που θα οδηγήσουν κάποιους πληθυσμούς ή και είδη σε εξαφάνιση.

Υγεία

Οι κλιματικές αλλαγές, μπορούν με διάφορους τρόπους να έχουν επίπτωση στην υγεία μας. Η αυξημένη θερμοκρασία, ευνοεί την ανάπτυξη, μεταδοτικών ασθενειών όπως η ελονοσία, κίτρινος πυρετός και δυσεντερία ενώ γίνεται πολύ εύκολα αντιληπτό ότι παρατεταμένες περίοδοι καύσωνα, αυξάνουν τα περιστατικά καρδιαγγειακών παθήσεων και θερμοπληξίας.

Εκείνοι που θα πληγούν ως επί το πλείστον είναι τα παιδιά, οι ηλικιωμένοι, οι φτωχοί, οι πρόσφυγες. Οι επιπτώσεις στην υγεία, μπορεί να είναι κάλλιστα και έμμεσες. Μία έμμεση επίπτωση είναι η διαθεσιμότητα του νερού, η οποία αναμένεται να ελαττωθεί. Για παράδειγμα, στις φτωχές χώρες, όπου οι συνθήκες υγιεινής δεν είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένες οι υποδομές, η ελάττωση του διαθέσιμου νερού, αναμένεται να εντείνει τα ήδη υπαρκτά προβλήματα, αυξάνοντας τα κρούσματα διάρροιας από τα μολυσμένα νερά. Μία άλλη έμμεση επίπτωση, αυτή τη φορά για τις αναπτυγμένες βιομηχανικά χώρες, είναι τα προβλήματα στην υγεία των πληθυσμών από τα ακραία καιρικά φαινόμενα. Έχει αποδειχθεί ότι τέτοιες περιόδοι ακραίων φαινομένων, είναι αρκετά ψυχοφθόρες για τους ανθρώπους και τους οδηγούν πολύ συχνά στα νοσοκομεία.

Όλγα

Ο ρατσισμός είναι το δόγμα που αναπτύσσεται με σύνδεσμο συγκεκριμένα γνωρίσματα "traits", όπως π.χ. εθνικά, θρησκευτικά, πολιτιστικά κ.λπ., προκειμένου να αναγάγει μια ομάδα αντίστοιχα (κοινωνική, φυλετική, θρησκευτική), ως υπέρτερη άλλων. Το πιο συνηθισμένο είδος ρατσισμού, και αυτό που έχει δώσει την αρχική ονομασία στην λέξη (εκ της ιταλικής ("ράτσα") razza = φυλή), είναι ο φυλετικός ρατσισμός. Οι φυλετικοί ρατσιστές πιστεύουν σε βιολογικές διαφορές μεταξύ των φυλών, βάσει των οποίων και προσδιορίζουν αυτές σε ανώτερες και κατώτερες. Έτσι, με την θεωρία αυτή υποστηρίζουν ότι η φυλή με συγκεκριμένα (ανώτερα) εξωτερικά ή ανθρωπολογικά χαρακτηριστικά, έχει το δικαίωμα να θεωρεί εαυτόν της ανώτερη από τις άλλες. **Δεν θα μπορούσαμε να ήμασταν όλοι οι ίδιοι γιατί τότε ο κόσμος θα ήταν μονότονος και απαίσιος.** Ρατσισμός είναι να θεωρούμε κάποιους ανθρώπους ως κατώτερους ή ακόμη και άξιους περιφρόνησης, λόγω της φυλετικής ή εθνικής τους καταγωγής. Είναι μια συμπεριφορά που παρουσιάζουν οι κοινωνίες και είναι ένα διαχρονικό φαινόμενο. Ρατσισμός σημαίνει καχυποψία ακόμα και περιφρόνηση απέναντι στα άτομα που έχουν διαφορετικά φυσικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά από ο,τι οι άλλοι άνθρωποι. Η λέξη αυτή χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις πράξεις μιας ομάδας ανθρώπων εναντίον μιας άλλης ομάδας. Σήμερα βρισκόμαστε στον 21ο αιώνα και παρόλο που έχει προχωρήσει ο πολιτισμός εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές διακρίσεις εκμετάλλευση ξένων από διαφορετικές φυλές μεταξύ των ανθρώπων που είναι ναρκομανείς, που έχουν διαφορετική θρησκεία ανθρώπων αποκλεισμός αποφυλακισμένοι και που έχουν διάφορες ασθένειες π.χ. AIDS γυναικών από ορισμένα επαγγέλματα. Όλοι οι άνθρωποι είναι ίδιοι μεταξύ τους ανεξάρτητα από το χρώμα, την φυλή, τον πολιτισμό στον οποίο μεγάλωσαν. Όλοι μέσα τους έχουν συναισθήματα και την ικανότητα να αγαπούν τους άλλους. Αν προσπαθήσουν σίγουρα θα καταλάβουν πως όλοι είμαστε οι ίδιοι και πρέπει να

είμαστε ενωμένοι. Για να γίνει όμως αυτό πρέπει να γίνουν προσπάθειες από όλους.

Να φέρεστε στους άλλους όπως θα σας άρεσε να σας φέρονται, άσχετα με την εμφάνιση και τον πολιτισμό τους. Να μην τους κρίνετε πριν τους γνωρίσετε μονό και μονό από την εμφάνιση τους.

Μαρία

Γιάννης

Βία στα σχολεία

Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού (bullying) είναι δυστυχώς παρόν τόσο στις ευρωπαϊκές όσο και στις ελληνικές σχολικές αίθουσες. Είναι χαρακτηριστικό ότι σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήχθη υπό το συντονισμό του οργανισμού Το Χαμόγελο του Παιδιού, στο πλαίσιο το ευρωπαϊκού έργου «Ευρωπαϊκή καμπάνια κατά του σχολικού εκφοβισμού», το 31,98% των μαθητών στη χώρα μας δήλωσε ότι έχει πέσει θύμα σχολικού εκφοβισμού. Στην έρευνα συμμετείχαν συνολικά 16.227 μαθητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης από έξι ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Λιθουανία, Λετονία, Ιταλία, Βουλγαρία και Εσθονία). Από τη χώρα μας οι μαθητές που

πήραν μέρος στην έρευνα έφτασαν τους 4.999 από 167 σχολεία.

Η αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα σε συνεργασία με το Χαμόγελο του Παιδιού ανακοίνωσαν χθες τη δημιουργία ευρωπαϊκού δικτύου ενάντια στον σχολικό εκφοβισμό, που θα χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και θα συντονίζεται από τον εθελοντικό οργανισμό.

Μάλιστα, το δίκτυο ξεκινά συνεργασία με 16 εξειδικευμένους οργανισμούς από 12 κράτη-μέλη της ΕΕ - μεταξύ αυτών η Βρετανία και η Σουηδία - που καλύπτουν το 62% του ευρωπαϊκού πληθυσμού.

«Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σταθερή στη δέσμευση που έχει αναλάβει, πραγματοποιεί προγράμματα, όπως το Πρόγραμμα DAPNE III, το οποίο εγκρίθηκε το 2000 και έχει στόχο την καταπολέμηση της βίας παιδιών, νέων και γυναικών και την προστασία ομάδων κινδύνου. Το συγκεκριμένο πρόγραμμα επικεντρώνεται στη στήριξη ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτόν. Εφέτος τον Οκτώβριο επιλέχθηκε το Χαμόγελο για μία σημαντική δράση: τη δημιουργία του δικτύου

κατά του σχολικού εκφοβισμού. Σε μια στιγμή που υπάρχει κριτική για την αξιοπιστία της Ελλάδας, η χώρα μας παίζει ηγετικό ρόλο και στον τομέα της καταπολέμησης και των δράσεων», τόνισε ο επικεφαλής της αντιπροσωπείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα Παναγιώτης Καρβούνης.

Το 2009 το Χαμόγελο του Παιδιού υπέγραψε μνημόνιο συνεργασίας με το υπουργείο Παιδείας και από την 1η Ιανουαρίου 2011 έως τις 30 Ιουνίου 2012 πραγματοποίησε 283 ενημερώσεις σε σχολεία όλης της Ελλάδας. «Έχουμε τρομάξει με τη βία που εκδηλώνεται

ως πράξη μίμησης ακόμη και ακραίων - κομματικών πολλές φορές - συμπεριφορών. Μεταξύ των στόχων, λοιπόν, του ευρωπαϊκού αυτού δικτύου θα είναι η εκπόνηση οδηγού καλών πρακτικών και η ανάπτυξη τεχνολογικών εφαρμογών για την αξιοποίησή τους αλλά και η διαμόρφωση πρότασης ενιαίας ευρωπαϊκής στρατηγικής για την αντιμετώπιση του φαινομένου», επισήμανε ο πρόεδρος του Χαμόγελου του Παιδιού Κώστας Γιαννόπουλος.

Η βία στα σχολεία και η σιωπή που τα θρέφει

Γιατί ένας μαθητής να θέλει να προκαλέσει σε κάποιον άλλον πόνο ή αναστάτωση; «Οποιος δεν έχει λέξεις είναι ευάλωτος» θα απαντούσε η Νατάσα Πολονύ, Γαλλίδα δημοσιογράφος και εκπαιδευτικός, συγγραφέας του σημαντικού δοκιμίου «Τα χαμένα παιδιά μας», που αν και έχει κυκλοφορήσει πριν από έξι χρόνια, παραμένει υποδειγματικό για τον θεσμό της εκπαίδευσης και τη δυσλειτουργία των σύγχρονων σχολείων. Όσο η γλώσσα βάλλεται, είμαστε σχεδόν καταδικασμένοι να καταφεύγουμε στον θυμό και στη βία ως έκφρασή του. Θα πείτε ότι σε αυτή την περίοδο της ανεξέλεγκτης κρίσης, όπου οι οικογένειες διαλύονται από την ανεργία και την ανέχεια, τα παιδιά μεταφέρουν στο σχολείο ό,τι βιώνουν και συσσωρεύουν ως ατμόσφαιρα στο σπίτι. Η γλώσσα παύει να είναι, από μόνη της, επαρκής ερμηνεία. Η Ελλάδα καταλαμβάνει την 4η

θέση ανάμεσα σε 41 χώρες σε περιστατικά ενδοσχολικής βίας και εκφοβισμού ή bullying όπως ονομάζεται διεθνώς. Βία λεκτική, ψυχολογική, σωματική, ακόμη και διαδικτυακή ή ηλεκτρονική. Όπως επισημαίνει ο ευρωβουλευτής Γιώργος Κουμουτσάκος (ο οποίος προώθησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση την καθιέρωση Ευρωπαϊκής Ημέρας κατά του εκφοβισμού και της βίας στα σχολεία) ο διαχωρισμός «θύματος - θύτη είναι λανθασμένος, αφού και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για παιδιά, μπλεγμένα στα δίχτυα αυτού του νοσηρού φαινομένου». Η σιωπή που καλύπτει παρόμοιες πράξεις είναι το αυγό του φιδιού: ο θύτης γνωρίζει ότι η συμπεριφορά του είναι τιμωρητέα, το θύμα ντρέπεται, ο δάσκαλος φοβάται να αναλάβει την ευθύνη, η οικογένεια τις περισσότερες φορές αγνοεί. «Δημιουργείται ο κύκλος μιας ιδιότυπης ομερτά μεταξύ των εμπλεκόμενων, που το μόνο που κάνει είναι να δηλητηριάζει τις ψυχές των μαθητών, στοιχειώνοντας τα όνειρα και τις ελπίδες τους», επισημαίνει ο ευρωβουλευτής. Μπορεί αυτό που συνέβη πριν από τέσσερις μέρες στη Λάρισα -11 νεαροί κρατώντας ξύλινα ρόπαλα και φωνάζοντας ρατσιστικά συνθήματα επιτέθηκαν σε στέκι μεταναστών- να μην εντάσσεται στο φαινόμενο bullying. Τι συμβαίνει όμως όταν αποκαλύπτεται ότι τα περισσότερα παιδιά από την ομάδα είναι ανήλικοι μαθητές; Πώς αντιμετωπίζεται η τροφοδότηση μίσους; Πώς εξουδετερώνεται η κοινωνική αδικία, η ανισότητα, η αναπαραγωγή των

παθογενειών που διογκώνονται και πολλαπλασιάζονται μέσα από το Διαδίκτυο; Τα περιστατικά πληθαίνουν και βαθαίνουν σε σύγχυση και διαστροφή. Η πρώτη μαθήτριά ενός σχολείου έλαβε μείλ όπου εμφανιζόταν σε γυμνές φωτογραφίες. Στο κεφάλι της είχε προσαρμοστεί το σώμα μιας άλλης. Το κορίτσι άρχισε να υποφέρει, να χάνει την όρεξή της, να υστερεί στα μαθήματα. Οι γονείς της απευθύνθηκαν στην υπηρεσία Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. Αποκαλύφθηκε ότι ο εκβιάζων ήταν ο δεύτερος της τάξης μαθητής, ο οποίος συνέλαβε αυτό τον τρόπο για να εξουδετερώσει τον «αντίπαλο». Οι δυο γιοι του κ. Κουμουτσάκου πηγαίνουν σε δημόσιο σχολείο και ο ίδιος αποφάσισε να δραστηριοποιηθεί όταν του μετέφεραν περιστατικά που υπέπιπταν στην αντίληψή τους, τα οποία μπορεί να μη χαρακτηρίζονταν από σφοδρότητα ή μεγάλη σκληρότητα, προεικό-

νιζαν όμως ένα δυσοίωνο μέλλον. Η ενδοσχολική βία είναι δύσκολο πολλές φορές να ανιχνευτεί και όταν εντοπιστεί μπορεί να είναι ήδη αργά. Μπορεί, δηλαδή, η ζημιά να έχει προκληθεί. Υπάρχουν πολλές μαρτυρίες καθηγητών που

βρίσκονται απέναντι σε έξαλλα και απελπισμένα παιδιά, επειδή βλέπουν μπροστά τους έναν τοίχο. Η άμυνα μετασχηματίζεται σε επιθετικότητα. Για να ελέγξει το συναίσθημά του και να διατυπώσει τον συλλογισμό του χρειάζεται λέξεις. Αν αποκοπεί από την επικοινωνία αυτής της μορφής και απορροφηθεί από το Διαδίκτυο ο κίνδυνος μεγαλώνει. Σημειώνει η Ν. Πολονύ: «Όταν ένας νέος λέει ότι κάτι είναι «κουλό» μπορεί να θέλει να πει «είναι εκπληκτικό», «είναι τρομερά βαρετό», «είναι συναρπαστικό» και πολλές ακόμα έννοιες της αντίληψης και του συναισθήματος, από το αρνητικό ως το θετικό. Αλλά ο συνομιλητής γενικά μαντεύει τι θέλει να του μεταδώσει αυτή η φράση χωρίς να χρειαστεί να επιστρατεύσει συλλογισμούς. Μαντεύει γιατί και το δικό του αισθητήριο είναι παρόμοιο, γιατί οι παραστάσεις του είναι ίδιες. Αντίθετα με όποιον δεν ανήκει στην ίδια πολιτισμική σφαίρα». Μπορεί η άποψη αυτή να φαντάζει ήδη μακρινό παρελθόν σε μια κοινωνία και ένα σχολικό περιβάλλον κατ' επέκταση, όπου η βία αποτελεί ρυθμιστικό παράγοντα σχέσεων και συμπεριφορών. Μαθητές ταπεινώνονται, στοχοποιούνται, ξυλοκοπούνται λόγω χρώματος, καταγωγής, επειδή τραυλίζουν, είναι παχύσαρκοι, φοράνε γυαλιά, αριστεύουν ή μένουν στην ίδια τάξη, είναι πολύ ντροπαλοί και συνεσταλμένοι, διαφοροποιούνται από το περιβάλλον τους (ένας ανήμπορος γονιός ή μια άρρωστη αδελφή). Η επιθετικότητα δεν έχει μία μόνο γενεσιουργό αιτία, εκδηλώνεται

με πολλούς τρόπους, τραυματίζει για να «επιστρέψει» το τραύμα που την έχει θρέψει. Τι δουλειά έχει η γλώσσα μέσα σε αυτό τον ορυμαγδό του bullying ή του cyber bullying. Μα η γλώσσα είναι η αρχιτε-

κτονική με την οποία χτίζουμε το εγώ και τον τρόπο που μας περιβάλλει· δίνει νόημα στον κόσμο που αντιλαμβανόμαστε, τον διευθετεί. Εμπλουτίζει την πραγματικότητα. Της δίνει σχήμα και περιεχόμενο. Αντι-

στρατεύεται τη σιωπή και ό,τι εκείνη συγκαλύπτει.

Αποστολία

Ηλιάννα

Δίκτυο Ανταλλαγών και Αλληλεγγύης της Μαγνησίας!

Μία εναλλακτική **κοινωνική οικονομία** εφαρμόζεται στη Μαγνησία, που φέρνει τους ανθρώπους πιο κοντά, γιατί Ανταλλαγή σημαίνει και Αλληλεγγύη. **Είναι μια θετική δράση από τους ίδιους τους πολίτες, οι οποίοι παίρνουν τη ζωή τους στα χέρια τους, δημιουργούν ευκαιρίες απασχόλησης, δίνουν αξία στα τοπικά προϊόντα,** βοηθούν τις οικογένειες τους και τις επιχειρήσεις τους να επιβιώσουν και να αντιμετωπίσουν την οικονομική κρίση. Η εκτίμηση της οποιασδήποτε προσφοράς και ζήτησης στα πλαίσια των ανταλλαγών ανάμεσα στα μέλη του Δικτύου και το μέσο συναλλαγής δεν είναι το ευρώ, αλλά η Τοπική Εναλλακτική Μονάδα (ΤΕΜ). Το Δίκτυο Ανταλλαγών και Αλληλεγγύης έχει μελετηθεί και δοκιμαστεί με επιτυχία στο εξωτερικό. Δεν υπάρχει εκμετάλλευση από άνθρωπο σε άνθρωπο, δεν υπάρχουν τόκοι ή ανατοκισμοί και τοκογλυφία.

Το Δίκτυο είναι βασισμένο στις ακόλουθες αρχές:

- **Ισότητα και Ισοτιμία.** Το Δίκτυο ανήκει στα μέλη του, είναι τα μέλη του. Όλοι/όλες είναι ίσοι ανεξαιρέτως και παίρνουν συλλογικά, μέσα από τακτικές συνελεύσεις, τις αποφάσεις που διέπουν τη λειτουργία του Δικτύου. Τα μέλη συμμετέχουν στην τακτική συνέλευση συντονισμού που αναλαμβάνει τις από μέρα σε μέρα λειτουργίες.
- **Ανοιχτή Διαδικασία και Διαφάνεια.** Όλα τα μέλη ενημερώνονται για όλες τις συντονιστικές και λειτουργικές διαδικασίες του Δικτύου που πραγματοποιούνται στην συνέλευση συντονισμού, μπορούν να συμμετέχουν στις διαδικασίες, και έχουν πρόσβαση στην ιστοσελίδα που γίνονται οι συζητήσεις και η επικοινωνία.

- **Συμμετοχή και Αλληλεγγύη.** Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον κοινωνικό χαρακτήρα του Δικτύου. Από τις συλλογικές αποφάσεις και την ενεργή συμμετοχή στη διαμόρφωση του Δικτύου μέσω του Βήματος Διαλόγου Μελών μέχρι τις κοινωνικές/κοινοφελείς δραστηριότητες τα μέλη ενθαρρύνονται να συνεργαστούν, να ανταλλάξουν, να προσφέρουν και να συμμετέχουν με γνώμονα το κοινό καλό και τη συνδιαμόρφωση της κοινωνίας που θέλουμε.

"Φαντάσου όλους τους ανθρώπους να μοιράζονται τον κόσμο, να μην υπάρχει ανάγκη για απληστία ή πείνα, μια ανθρώπινη αδελφότητα, φαντάσου..." (απο το "Imagine" του John Lennon)

Ας μην το φανταζόμαστε μόνο. Ας το κάνουμε πράξη! Καλώς ήρθατε στην κοινωνική οικονομία!

Αλέξανδρος

Παρακολούθηση προγράμματος στα Γ.Α.Κ

Στις 6/3/13 μας δόθηκε η ευκαιρία με τη δασκάλα μας να πάμε στο Γενικό Αρχείο του Κράτους, που βρίσκεται Μαγνητών με Σπυρίδη, και να παρακολουθήσουμε πρόγραμμα για την Μικρασιατική Καταστροφή. Μας υποδέχτηκαν μια αρχαιολόγος, μια ιστορικός, μια φιλόλογος και μια βιβλιοθηκονόμος. Το πρόγραμμα έδειχνε τους Μικρασιάτες και τις δύσκολες συνθήκες που συνάντησαν στα λιμάνια του Βόλου, Πειραιά και άλλων πόλεων. Μαςμίλησαν για τις διαφορές που έχουν οι Οικονομικοί μετανάστες και οι μετανάστες. Έγινε ανάγνωση για τη Μικρασιατική καταστροφή, με τη συνοδεία μουσικής. Δραματοποιήσαμε και μπήκαμε στο ρόλο των προσφύγων και είδαμε βαθειά στις ψυχές τους το μαράζι του ξεριζωμού. Μιλήσαμε για το ρατσισμό και για ποιους λόγους δεν αποδεχόμαστε τους πρόσφυγες και πόσο επικίνδυνες παγίδες κρύβει η ρατσιστική διάθεση. Οι υπεύθυνοι για το πρόγραμμα ήταν φιλικόι, ευγενικόι και μας κατόπισαν πλήρως για το συγκεκριμένο πρόγραμμα. Περάσαμε τέλεια.

Άγγελος

Η Μικρασιατική Καταστροφή

Αμέσως μετά τη λήξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου πραγματοποιήθηκε διάσκεψη στο Παρίσι, όπου αποφασίστηκε η παραχώρηση της περιοχής της Σμύρνης στην Ελλάδα. Ύστερα από αυτή την απόφαση η 1η μεραρχία του Ελληνικού στρατού υπό τις διαταγές του συνταγματάρχη Ζαφειρίου

αποβιβάστηκε στη Σμύρνη στις 2 Μαΐου του 1919. Στους επόμενους μήνες συγκροτήθηκε στρατιωτική μεραρχία με έδρα την Σμύρνη υπό τον συνταγματάρχη Μαζαράκη. Οι Τούρκοι όμως αρνήθηκαν να αναγνωρίσουν την συνθήκη και ξεκίνησαν ανταρτοπόλεμο με αποτέλεσμα η απόβαση του Ελληνικού στρατού να μετατραπεί σε εκστρατεία.

Η αρχή του τέλους

Κρίσιμη καμπή για την εξέλιξη της Μικρασιατικής εκστρατείας αποτέλεσαν οι εκλογές του 1920. Το αποτέλεσμα των εκλογών, το οποίο κατέδειξε την δυσανεμία του Ελληνικού λαού για

την παρατεταμένη παραμονή των Ελληνικών στρατευμάτων στην Μικρά Ασία, ήταν καθοριστικό για την μετέπειτα ιστορία του Ελληνικού Έθνους. Ο Ελευθέριος Βενιζέλος ηττήθηκε στις εκλογές από τον Δημήτριο Γούναρη, ο οποίος στις προεκλογικές του δεσμεύσεις είχε περιλάβει την άμεση διακοπή των εχθροπραξιών.

Μερικούς μήνες αργότερα το σκηνικό αλλάζει ριζικά. Η Τουρκία με ηγέτη τον Κεμάλ Ατατούρκ καταφέρνει να συνθηκολο-

γήσει μετά την Γαλλία, Ρωσία και με την Ιταλία και να επιτύχει την προμήθεια του Τουρκικού στρατού με πολεμικό υλικό από τις προαναφερόμενες χώρες. Ο Ελληνικός στρατός κατέλαβε καίρια στρατηγικά σημεία (Εσκί-Σεχίρ & Αφιόν-Καραχισάρ), χωρίς όμως να καταφέρει να εξαλείψει την τουρκική απειλή. Με το πέρασμα του χρόνου η εκστρατεία εξελίχθηκε οικονομικά δυσβάσταχτη για το Ελληνικό κράτος αφού κόστιζε 8.000.000 δραχμές ημερησίως. Ο Κεμάλ ως αρχιστράτηγος του τουρκικού στρατού με μυστική συμφωνία με τους Γάλλους ακυρώνει την συνθήκη των Σεβρών ενώ παράλληλα οι Γάλλοι εγκαταλείπουν την Κιλικία αφήνοντας άφθονο πολεμικό υλικό στα χέρια των Τούρκων. Στις 5 Απριλίου η Ιταλία εκκένωσε την περιοχή της Εφέσου, την οποία και κατέλαβε ο ελληνικός στρατός. Ένα μήνα αργότερα η κυβέρνηση Γούναρη παραιτήθηκε και την εξουσία ανέλαβε κυβέρνηση συνασπισμού υπό τον Παπαναστασίου. Τον Μάιο του 1922 ο αντιστράτηγος Αναστάσιος Παπούλας παραιτήθηκε λόγω της άρνησης της κυβέρνησης να του στείλει ενισχύσεις. Στη θέση του ανήλθε ο Γεώργιος Χατζανέστης, ο οποίος διέπραξε ένα μοιραίο λάθος, υπάγοντας απ'ευθείας στη στρατιά τα τρία σώματα στρατού. Την ίδια εποχή πραγματοποιήθηκαν εκτεταμένες αλλαγές στο στράτευμα με αποτέλεσμα πολλοί έμπειροι αξιωματικοί να επιστρέψουν στην Ελλάδα. Η νέα κυβέρνηση ζήτησε την άδεια των συμμάχων για στρατιωτική επιχείρηση στην

Κωνσταντινούπολη. Η γαλλική όμως κυβέρνηση αρνήθηκε και επισήμανε ότι δόθηκαν εντολές στα συμμαχικά στρατεύματα κατοχής στην Κωνσταντινούπολη και την Μ. Ασία να εμποδίσουν κάθε ελληνική κίνηση για την κατάληψη της Κωνσταντινούπολης.

Η τουρκική αντεπίθεση

Από τον Σεπτέμβριο του 1921 ο κύριος όγκος των δυνάμεων του Ελληνικού στρατού είχε συγκεντρωθεί στο Αφιόν Καραχισάρ. Οι ανώτεροι αξιωματικοί πίστευαν ότι ελέγχοντας το Αφιόν Καραχισάρ μπορούσαν να ανακόψουν την τροφοδοσία του Τουρκικού στρατού. Η ανώτερη ηγεσία του ελληνικού στρατού είχε υποτιμήσει τα στρατιωτικά σώματα του Κεμάλ με αποτέλεσμα να παραμελήσει την άμυνα των συνόρων και να αρχίσει να καταστρώνει σχέδια κατάληψης της Κωνσταντινούπολης.

Σε αντίθεση με τους Έλληνες αξιωματικούς, οι οποίοι βρίσκονταν σε μια μεγάλη πλάνη, ο Κεμάλ Ατατούρκ γνώριζε πολύ καλά τις δυνάμεις του στρατού αλλά και τις μαχητικές ικανότητες του αντιπάλου στρατοπέδου. Χαρακτηριστικό είναι ότι από τους 177.000 Έλληνες στρατιώτες, μόνο οι 70.000 ήταν μάχιμοι ενώ οι υπόλοιποι απασχολιόντουσαν σε διοικητικές υπηρεσίες. Ο τουρκικός στρατός είχε φροντίσει να εφοδιαστεί με καινούρια ανεπτυγμένα πυροβόλα, τα οποία τελικά έκριναν την έκβαση της μάχης στο Αφιόν Καταχισάρ. Σε αντίθεση με τους Έλληνες αξιωματικούς, οι οποίοι είχαν κερδίσει αξιώματα χωρίς να έχουν πολεμήσει σε πεδία μαχών, οι Τούρκοι αξιωματικοί είχαν λάβει μέρος σε πολλές δύσκολες μάχες και είχαν κερδίσει

επάξια τον βαθμό τους. Σημαντικό ρόλο διαδραμάτισε και το ιππικό του Κεμάλ του οποίου ο σκοπός ήταν να ανακόψει τον εφοδιασμό των Ελλήνων και ταυτόχρονα να ξεσηκώσει τους πληθυσμούς των υπο κατοχή περιοχών σε εξέγερση. Από την άλλη πλευρά ο Ελληνικός στρατός, ταλαιπωρημένος από τις μάχες, ήταν δυσκίνητος και ανοργάνωτος. Ο πολεμικός εξοπλισμός ήταν αρχαϊκός ενώ η τροφοδοσία των ενόπλων δυνάμεων δυσλειτούργουσε. Το σοβαρότερο λάθος όμως ήταν η, πραγματικά εγκληματική, άγνοια της ποιότητας των αντιπάλων.

Το πρωί της 13ης Αυγούστου ο τουρκικός στρατός επιτέθηκε στις ελληνικές δυνάμεις στο Αφιόν Καραχισάρ. Η επίθεση των Τούρκων, την οποία διεύθυνε ο ίδιος ο Κεμάλ, ήταν αναμενόμενη παρ'όλα αυτά αιφνιδίασε με την ποιότητα της την ηγεσία του Ελληνικού στρατού που περίμενε να αντιμετωπίσει άτακτα σώματα στρατού. Το πυροβολικό σε συνεργασία με το ιππικό συνέτριψαν σε ελάχιστο χρόνο την 1η & 4η μεραρχία στρατού. Οι ενισχύσεις δεν κατάφεραν να φτάσουν σύντομα, λόγω της ανασφάλειας που υπήρχε στο στράτευμα αφού η κατάλυση του νότιου μετώπου είχε ήδη διαδοθεί. Σημαντική αιτία αποδιοργάνωσης ήταν και η στρατολόγηση γεωργών και γενικά αμάχων χριστιανών οι οποίοι, εξαιτίας της απειρίας τους και του φόβου τους, αποσυντόνισαν πλήρως τα τακτικά σώματα στρατού. Πα-

ράλληλα η διακοπή κάθε μορφής επικοινωνίας, δηλαδή τηλεφώνου και τηλεγράφου, παγίδευσε τον ελληνικό στρατό σε μια εξ'ολοκλήρου εχθρική περιοχή.

Πρωτοσέλιδο της εφημερίδας Ελεύθερο Βήμα της 2 Σεπτεμβρίου 1922. Η κοινή γνώμη αγνοούσε την ταχύτητα της κατάρρευσης στο ελληνικό στρατού στο μέτωπο. Τα νέα για την εγκατάλειψη των Ελλήνων της Μικράς Ασίας στην τύχη τους και οι θηριωδίες που ακολούθησαν έφτασαν σαν κεραυνός εν αιθρία.

Δύο μέρες αργότερα ο ελληνικός στρατός είχε αυτοκαταστραφεί. Στον νότο είχαν σχηματιστεί δύο σώματα στρατού, του Αθανασίου Φράγκου και του Νικόλαου Τρικούπη.^[1] Στις 17 Αυγούστου ο στρατός του Νικολάου Τρικούπη περικυκλώθηκε από τους Τούρκους και σταδιακά διασπάστηκε με αποτέλεσμα στις 20 Αυγούστου ο Τρικούπης και η φάλαγγα του, η οποία συμπεριλάμβανε δύο στρατηγούς διοικητές Σωμάτων, ένα μέραρχο, 190 αξιωματικούς και 4.500 οπλίτες, να παραδοθούν. Στο Βορρά, το Γ' σώμα στρατού δεν είχε ιδιαίτερες απώλειες επειδή το κύριο βάρος της τουρκικής επίθεσης το είχαν δεχτεί οι μεραρχίες του νότου. Στις 24 Αυγούστου έφτασε με όλα τους τα πολεμοφόδια στην Προύσα και συνέχισε την πορεία του προς τα παράλια. Βέβαια υπήρξαν περιστατικά διάλυσης, όπως η αποκοπή και η αιχμαλωτίση της 11ης μεραρχίας από τους Τούρκους. Χαρακτηριστικό παράδειγμα πειθαρχίας επέδειξε η Ανεξάρτητη Μεραρχία υπό τον Δημήτριο Θεοτόκη, η οποία μέσα τον γενικό πανικό που υπήρχε διατήρησε την πειθαρχία της και κατευθύνθηκε με μηδαμινές απώλειες στα ελλη-

νικά παράλια της Μικράς Ασίας. Ο κύριος λόγος της επιτυχίας της μεραρχίας ήταν η ειλικρίνεια που έδειξαν οι αξιωματικοί της απέναντι στους στρατιώτες για τις δυσκολίες της κατάστασης που αντιμετώπιζαν, γεγονός που επέδρασε σημαντικά στην ψυχολογία των στρατιωτών και τους συσπείρωσε. Εν τω μεταξύ η ελληνική ηγεσία βρισκόταν σε πλήρη άγνοια της κατάστασης αφού την ίδια στιγμή ο αρχιστράτηγος Γεώργιος Χατζανέστης βρισκόταν στην Αθήνα και κατέστρωνε σχέδιο κατάληψης της Κωνσταντινούπολης!

Στις 24 Αυγούστου η στρατιωτική ηγεσία συγκεντρώθηκε στη Σμύρνη και εξέδωσε διαταγές. Όμως οι διαταγές δεν είχαν ουσιαστικό αποδέκτη αφού όχι μόνο οι επικοινωνίες είχαν διακοπεί αλλά και οι στρατιώτες δεν υπάκουαν. Η αμυντική τακτική ήταν αδύνατη αφού πολλά σώματα στρατού είχαν αποκοπεί και κατευθύνονταν στα παράλια της Μικράς Ασίας.

Στις 5 Σεπτεμβρίου τα τελευταία τμήματα του Γ' Σώματος Στρατού εγκατέλειψαν την Μικρά Ασία από το λιμάνι της Αρτάκης. Τέσσερις μέρες αργότερα η κυβέρνηση Πρωτοπαπαδάκη παραιτείται και ύστερα από προσπάθειες της Αυλής σχηματίζεται κυβέρνηση υπό τον Ν. Τριανταφυλλάκο.

Συνέντευξη με τον Κωνσταντίνο Παπαθανασίου

1. Που γεννηθήκατε;

Γεννήθηκα στη Λαμπρινού Μαγνησίας

2. Από πόσο χρονών ασχολείστε με την ζωγραφική;

Με την ζωγραφική ασχολήθηκα από τα δώδεκα μου χρόνια.

3. Πώς θα ονομάζατε την ζωγραφική σας;

Θα ονόμαζα τη ζωγραφική μου λαϊκή.

4. Από ποιον καλλιτέχνη εμπνευστήκατε;

Από τον δικό μας βολιώτη ζωγράφο και δάσκαλό μου Γιώργο

5. Έχετε αφήσει πίνακα χωρίς να τον ολοκληρώσετε;

Ναι

6. Εκτός από αυτά που ζωγραφίσατε τι άλλο θα θέλατε να ζωγραφίσετε;

Θα ήθελα να ζωγραφίσω ένα πίνακα χρησιμοποιώντας αφηρημένη τέχνη.

7. Υπάρχει κάποιος πίνακας που δεν αποχωρίζεστε;

Ναι τον πρώτο μου πίνακα

8. Τι συμβουλή θα δίνατε σε κάποιον που θέλει να γίνει ζωγράφος;

Θα του έλεγα ότι είναι πολύ ωραία ασχολία και ότι με αυτό μπορείς να βγάλεις τον εσωτερικό σου κόσμο και να εκφράζεσαι μέσα από αυτό.

Αποστολία

Οι έφηβοι και το σχολείο

Η σχολική εμπειρία αποτελεί κρίσιμο κομμάτι στη ζωή του παιδιού και του εφήβου. Οι έφηβοι που δεν δείχνουν ενδιαφέρον για το σχολείο και δεν έχουν καλές σχέσεις με τους συμμαθητές και στους δασκάλους στους έχουν μεγαλύτερες πιθανότητες να παρουσιάσουν συμπτώματα άγχους και κατάθλιψης και να έχουν λιγότερο ουσιαστικές σχέσεις με τους γύρω τους ως ενήλικες

Πίεση από το σχολείο και προσδοκίες για το μέλλον

Στους τέσσερις εντεκάχρονους και στους δύο δεκατριάχρονους και δεκαπεντάχρονους αισθάνονται πολύ πιεσμένοι από το σχολείο συνδέεται με την εμφάνιση ψυχοσωματικών συμπτωμάτων. Οι έφηβοι κάνουν απογευματινά μαθήματα κατά μέσο όρο εννιά ώρες εβδομάδα. Το 2010 αυξάνονται οι ώρες που οι έφηβοι

αναφέρουν ότι κάνουν ιδιαίτερα ή φροντιστήριο για τα μαθήματα του σχολείου.

Αλεξάνδρα 27

Παθητικό κάπνισμα

Στις μέρες μας πολλοί άνθρωποι έχουν την κακή συνήθεια να καπνίζουν, όμως αυτό δεν βλάπτει μόνο την δικιά τους υγεία αλλά και των συνανθρώπων τους. Και πώς γίνεται αυτό; Καθώς ο καπνιστής καπνίζει οι άνθρωποι που βρίσκονται γύρω του εισπνέουν τις βλαβερές ουσίες του καπνού, αυτοί λέγονται παθητικοί καπνιστές. Οι παθητικοί καπνιστές αντιμετωπίζουν τους ίδιους κινδύνους με τους καπνιστές. Μπορεί να μην καπνίζουν οι ίδιοι, υποφέρουν όμως πολλές φορές από τον καπνό των τσιγάρων των άλλων. Γι' αυτό είναι σημαντικό να προτρέπουμε όλους τους ενήλικες που καπνίζουν να προσπαθήσουν να σταματήσουν την κακή συνήθεια αυτή.

Ελένη
Όλγα

Ο αθλητισμός στη ζωή μου

Είμαι η Αγγελική και πηγαίνω καθημερινά στο κολυμβητήριο από τότε που θυμάμαι τον εαυτό μου. Ξεκίνησα να πηγαίνω απλά για να μάθω να κολυμπάω και ενώ στην αρχή δεν μου άρεσε γιατί δεν είχα φίλους, μετά στους πρώτους αγώνες άρχισα να δένομαι με τους συναθλητές μου και το κολύμπι έγινε αναπόσπαστο κομμάτι στους ζωής μου.

Όταν εγώ και τα τρία κορίτσια στους σκυτάλης πήραμε το πρώτο στους χρυσό μετάλλιο εκεί που δεν το περίμενε κανείς, νιώσαμε απερίγραπτη χαρά αλλά και ισχυρόδέσιμο μεταξύ στους. Εκείνη η χρονιά θα μου μείνει αξέχαστη!

Τον επόμενο χρόνο στους ο μπαμπάς μου που είναι και προπονητής μου όλα αυτά τα χρόνια(που τον φωνάζω κύ-

ριε μπαμπά)πήγε να δουλέψει στην αντίπαλη ομάδα και εγώ αναγκάστηκα να προπονηθώ με στους ανθρώπους που τόσα χρόνια θεωρούσα αντίπαλούς μου. Τότε πήρα ένα από τα μεγαλύτερα μαθήματα στους ζωής μου αφού κατάλαβα ότι στον αθλητισμό δεν πρέπει να υπάρχουν έχθρες μεταξύ των αντιπάλων παρά μόνο στόχοι για την ατομική στους βελτίωση στους άλλωστε μου έλεγε πάντα ο μπαμπάς μου αλλά ποτέ μέχρι τώρα δεν το είχα καταλάβει.

Στους αντιπάλους στους πρέπει να στους θεωρούμε φίλους γιατί μοιραζόμαστε την ίδια αγάπη για το κολύμπι. Όταν τα συνειδητοποίησα όλα αυτά άρχισα να ξεπερνάω στους δυσκολίες που αντιμετώπιζα στη νέα μου ομάδα και να προ-

σαρμόζομαι, δημιουργώντας καινούριες δυνατές φιλίες διατηρώντας ταυτόχρονα και αυτές από την παλιά μου ομάδα.

Έχω φυσικά και φίλους από όλη την Ελλάδα και βρισκόμαστε σε κάθε αθλητική διοργάνωση δίνοντας τα χέρια μετά από κάθε αγώνα συγχαίροντας η μία την άλλη για στους επιδόσεις στους.

Παρόλο που αφιερώνω 4 ώρες καθημερινά στο κολυμβητήριο και γυρνώ στο σπίτι κουρασμένη, ξέροντας ότι θα ξενουχτίσω για να τελειώσω τα μαθήματά μου, δεν μπορώ να φανταστώ την καθημερινότητά μου χωρίς το κολύμπι. Το κολυμβητήριο το νιώθω σαν δεύτερο σπίτι μου!

Αγγελική

**Ευρωπαϊκό πρόγραμμα προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα σχολεία της
Ε.Ε,
«Τα παιδιά αγαπούν τα φρούτα και τα λαχανικά»**

Μια επιτυχημένη ιστορία για τα παιδιά

«Αποτελεί θετικό πρόγραμμα, στόχος του οποίου είναι να βοηθήσει τα παιδιά να αναπτύξουν σωστές συνήθειες σε νεαρή ηλικία, τις οποίες μεταφέρουν αργότερα στη ζωή τους. Πρόκειται για επένδυση κατά της παχυσαρκίας και υπέρ ενός υγιεινού τρόπου ζωής.»

Ντασιάν Τσόλος

*Ευρωπαϊός επίτροπος για θέματα γεωργίας και
αγροτικής ανάπτυξης*

Έγινε και στο σχολείο μας η διανομή δωρεάν φρούτων ,όπου τα παιδιά τα δέχτηκαν με μεγάλη ευχαρίστηση.

Αγώνας Ποδοσφαίρου

Τα παιδιά της Ε΄ και ΣΤ΄ τάξης φέτος έπαιξαν ποδόσφαιρο με άλλα σχολεία στο Εθνικό Στάδιο του ΕΑΚ Βόλου. Πολύ παιχνίδι, όλοι έπαιζαν για τη νίκη, αλλά δεν πείραζε και να χάσεις. Έτσι λοιπόν το τουρνουά αυτό διατηρώντας το αυθόρμητο του ελεύθερου παιχνιδιού έδωσε την ευκαιρία στις ομάδες των σχολείων που συμμετείχαν να παίξουν από τρία παιχνίδια η κάθε ομάδα.. Οι αγώνες ήταν διαφορετικοί από τις προηγούμενες χρονιές και με το σύνθημα «Όλοι θέ-

λουν να παίζουν και όχι να βλέπουν» πραγματοποιήθηκαν αγώνες χωρίς βαθμολογικό ενδιαφέρον και χωρίς νοκ άουτ. Τα παιδιά έπαιζαν, διασκέδασαν και ένιωσαν την χαρά και μόνο του παιχνιδιού, ειδικά αυτή την εποχή που ακόμη και στη μικρή αυτή ηλικία έχει αναδειχθεί ο ανταγωνισμός μεταξύ των παιδιών, που όμως με ένα τρόπο που δεν επιτρέπεται λόγω αθλητικών ικανοτήτων, η απρόσκοπτη συμμετοχή όλων.

Η ομάδα μας

Οι μικροί ποδοσφαιριστές σε δράση

32

Οι φίλαθλοί μας

Η ΩΡΑ ΤΗΣ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑΣ

ΣΧΟΛΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΠΑΓΑΣΣΕΣ

της ΣΤ'
του 28^{ου}

Ειρήνη
Καλαφίνα

